

Egyetem

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

A SZOTE hallgatóinak helyzetéről

A Szegedi Orvostudományi Egyetem november 23-án tartotta meg az összegyűlési szintű hallgatói ifjúsági parlamentet.

Az ülés elnöke, dr. Hudák János, a Rektori Ifjúsági Bizottság titkára köszöntötte a megjelent vendégeket; dr. Vidovszki Kálmán, az MSZMP KB Tudományos, Kulturális és Közművelődési Alosztályának vezetőjét, dr. Végh Gyulát, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának munkatársát, Bódi Györgyöt, a KISZ Csongrád megyei Bizottságának első titkárát, dr. Berencsi Györgyöt, az Állami Ifjúsági Bizottság Elnökségi tagját, valamint az egyetem állami, párt-, szakszervezeti és

lyam oktatási tematikáját, valamint a speciálkollégiumok helyzetét. Ezt követően fölvezolta a tanterem jelenlegi állapotát, az új oktatási épületek munkálatait. Megemlítette az új kollégium építési tervét, valamint a hatodik ötéves tervben épülő új elméleti tömb előkészületeit. Ezek után a szociális körülmények javításáról, a még meg nem oldott kérdésekről szólt, s hangsúlyozta, hogy az egyetem vezetőségének és a hallgatóknak közös feladata keresni azokat a lehetőségeket, amelyek a jelenlegi keretek között is észszerű megoldást kínálnak.

Az oktatási rektorhelyettes kiegészítőjét dr. Gecse Árpád docens beszámolója követte a

A hallgatói felszólalások leg-többje a tanteremhiányt, a tanterem állapotát és technikai felszereltségét bírálta. Ugyanilyen általános gondként merült föl a jegyzetek hiánya, beszerezhetetlensége. Több hallgató tett javaslatot a tanulmányi ösztöndíj emelésére, a demonstrátori díjak javítására, a menza minőségi színvonalának emelésére. A kollégiumokban elhelyezett hallgatók kérték a vezetőséget, minél előbb és minél több helyen teremtsék meg a nyugodt tanuláshoz szükséges alapvető feltételeket és javítsanak a kollégiumi felvétel mechanizmusán.

Az e témakörben elhangzott felszólalásokra dr. Petri Gábor rektor válaszolt. Elismerlte a meglévő hiányosságokat és biztosította a hallgatókat a jogos és megoldható kérdések orvoslásáról.

Dr. Vidovszki Kálmán, az MSZMP KB Tudományos, Kulturális és Közművelődési Alosztályának vezetője felszólalásában értékelte a hallgatói aktivitást, a diákok részéről megmutatkozó egészséges türelmetlenséget. Tájékoztatta a hallgatókat az elhelyezkedés problémáiról, beszélt az orvosokkal szembeni társadalmi elvárásokról is.

A parlamenti és további részében a hallgatói felszólalások a tanteremben kötelezően előírt órákon túli óraszám csökkentését, valamint a letűnt órák megszüntetését kérték. Az egyetem folyó nyelvoktatás megreformálásával, a patronálási rendszer felülvizsgálatával és a SZOTE-klub korszerűsítésével kapcsolatban is hangzottak el kérések.

Ezt követően az illetékes karok dékánjai és a rektorhelyettes válaszolt a kérdésekre. Az ülést az elhangzott testületi és egyéni javaslatokkal kibővített intézkedési tervjavaslat előterjesztése zárta le. Az 1978/80-ban megoldandó ifjúságpolitikai feladatokról készült tervjavaslatot a hallgatók elfogadták.

G. R.

Dr. Cserháti István rektorhelyettes egésszítette ki a beszámolót

KISZ-vezetőit, a jelenlévő egyetemi oktatókat és hallgatókat. Ezt követően dr. Cserháti István, oktatási rektorhelyettes egésszítette ki a SZOTE Rektori Ifjúsági Bizottsága által előzetesen írásba foglalt és közzétett beszámolót, a SZOTE 1976. évi ifjúsági parlamentjén hozott határozatok végrehajtásáról.

Az írásbeli beszámoló kiemeli, hogy az operatív bizottság tartalmi és formai vonatkozásban megfelelően készítette elő a munkahelyi küldöttválasztó értekezleteket, a kari parlamenteket, Megemlíti továbbá, hogy az érvénybe lépett intézkedési terv folyamatos ellenőrzésében az Ifjúsági Bizottság a SZOTE KISZ Bizottsága és a pártbizottság ifjúságpolitikai munkacsoportja jelentős szerepet játszott. A megvalósult határozatokról szólva a beszámoló hangsúlyozza, hogy a szocialista szakemberképzés mind a hallgatók, mind a fiatal diplomások és szakdolgozók szintjén jelentős fejlődést mutattak. Komoly eredménynek számít, hogy megjelent a gyakorlati vezérfonal a klinikai tárgyakból. A tankönyvellátás országos problémája azonban nagyon lassan nyer megoldást. Kidolgozásra került a komplex nevelési terv, megkezdődött ennek végrehajtása.

Dr. Cserháti István felszólalásában az oktatási reformról szólt, részletezve a III. évfolyam

SZOTE oktatói-nevelői értekezleteiről. Pozitívként említette az oktatók munkájában mutatkozó felfelé ívelő tendenciát, de a jelenlegi oktatási rendszer negatívumait — az integrált vizsgák kérdéseit, a gyakorlati oktatás színvonalát, a hallgatói megterhelést — is fölírta.

Dr. Deák Ferenc, gazdasági főigazgató hozzászólásában az ifjúságpolitikai célokra fordított anyagi eszközök felhasználásáról tájékoztatta a parlament résztvevőit.

Dr. Tóth László, az egyetemi pártbizottság szervező titkára a SZOTE párt- és KISZ-szervezetének közös állásfoglalását közvetítette az ez évi ifjúsági parlamentekről, valamint a további feladatokról szólt.

A résztvevők elfogadták az intézkedési tervjavaslatot

Diákköri fórum

A SZOTE Gyógyszerésztudományi Karán régi hagyományt újítottak föl: november 2-án mutatkozott be új formájában a TDK-fórum — máris nagy érdeklődés fogadta.

A kar TDK-s hallgatói eddig is rendeztek fórumokat, de csak szűk, intézeti keretek között. Az új kezdeményezés azt a célt szolgálja, hogy a diákkörösök megismertessék egymással és az érdeklődőkkel munkájukat. Ez az első próbálkozás igen sikeresnek bizonyult. Dr. Lázár György, az egyetemi TDK-tanács elnöke, dr. Kedvess György dékán, valamint a kar oktatóinak és hallgatóinak nagyszámú közönsége előtt mutatták be a hallgatók. Az elhangzott előadások érdekesek, közzérhetőek voltak, a diákkörösök jó felkészültségéről és az adott témákban való jártasságról tel-

tek tanúbizonyságot. A jelenlévők megismerkedhettek a Gyógynövény- és Drogismereti, a Gyógyszerhatástani, a Gyógyszeres-technológiai, a Szervezetani és az Élettani Intézetekben folyó néhány speciális kutatási területtel. A fórum új kérdéseket vetett fel és lehetőséget nyújtott a tudományos munkában való együttműködésre. Ez természetes is, hisz a napjainkban végbemenő specializálódás ellenére a különböző tudományágak szorosan összefüggenek egymással és gyakran föl is használják a más kutatási területen már elért eredményeket.

A kezdeményezés hasznos, és reméljük, hogy a következő években megrendezésre kerülő gyógyszerész kari TDK-fórum is hasonló érdeklődést vált ki.

HUSZ GABRIELLA

Kitüntetések

Kiemelkedő építőtábori munkájáért KISZ Érdeméremmel jutalmazták dr. Koczor Lajost, a Csongrád megyei KISZ-bizottság iskolafelelőjét. Aranykoszorrús KISZ-jelvényben részesült Kovács Sándor (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola), a KISZ KB dicséző oklevelét kapta Mézsáros Éva (JGYTF).

November 27-én Kulcsár Péter, a KISZ Csongrád megyei Bizottságának titkára adott át kitüntetések az idej építőtáborokban legeredményesebben tevékenykedő fiataloknak. A többi között a KISZ KB dicséző oklevelében részesültek Faragó Kálmán és Nyíri Irén, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói és Bálint Ferenc joghallgató.

Az ifjúsági parlamentekről

(2-3. oldal)

A Főiskolai Napok margójára

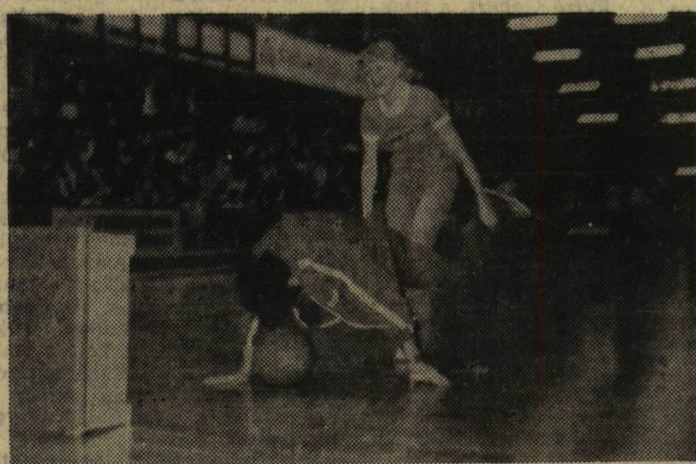
(4. oldal)

Vetélkedő — tanulsággal

(4. oldal)

Találkozó Prágában

(6. oldal)

A jogászvetélkedő az idén is sok látványosságot hozott. Felvételünkön a versengés egy izgalmas jelenete látható. A jogászhét eseményéről lapunk 7. oldalán részletesen beszámolunk.

Az emberi jogok napján

„Az Egyesült Nemzetek célja, hogy... az emberi jogok és az alapvető szabadságok mindenki részére fajra, nemre, nyelvre vagy vallásra való tekintet nélkül történő tiszteletben tartásának előmozdítása és támogatása révén nemzetközi együttműködést létesítsen.” (ENSZ Alapokmány 1. cikk. 3. pont).

Egyedek között ezt a magasabb célt tűzte maga elé az Egyesült Nemzetek Szervezete — megalakulásakor. A nemes cél érvényre juttatása érdekében az ENSZ 1948-ban létrehozott Emberi Jogok Bizottságát azzal bízta meg az ENSZ Közgyűlése, hogy készítse el a jogok gyűjteményét, tegyen javaslatot az államok ezzel kapcsolatos kötelezettségeire, illetve a végrehajtás szabályozására.

A bizottság feladatainak első részét teljesítette, amikor tervezetében tételesen felsorolta az alapvető emberi jogok körét képező alapvető szabadságjogokat, a szociális biztonsággal összefüggő jogviszonyokat, valamint a politikai jellegű jogokat.

E tervezet alapján fogadta el 30 esztendővel ezelőtt a Közgyűlés ellenszavazat nélkül az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát 1948. december 10-én, s ennek tisztelegve nyilvánította a világszervezet december 10-ét az emberi jogok napjává.

30 esztendőre visszatekintve elmondható, hogy e Nyilatkozat — hiányosságaival együtt is — jól szolgálta az „emberi személyiség méltósága” védelmét, hiszen tételesen meghatározta azokat az emberi jogokat, amelyeket az ENSZ Alapokmánya biztosítani kíván.

Az államokra nézve azonban — a közgyűlési határozat jellegeből eredően — ez nem jelent nemzetközi jogi kötelezettséget, ezért — ugyancsak az ENSZ Közgyűlése kezdeményezésére — két nemzetközi szerződés: A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, illetve A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya létrehozására került sor 1966-ban.

Mindkét egyezmény első cikke a népek és nemzetek önrendelkezési jogát határozza meg, pótolva ezzel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának talán legfőbb fogyatékosságát. A népek és nemzetek önrendelkezési jogának elismerése, s meghatározása nélkül ugyanis eleve reménytelen lenne az alapvető emberi jogokról beszélni.

De igen figyelemreméltó az is, hogy — legalábbis a polgári és politikai jogok tekintetében — az egyezményben foglaltak végrehajtásáról is gondoskodtak a 18 köztiszteletben álló személyből összetevődő Emberi Jogok Bizottsága révén.

A szocialista országok — át-érezve a nemzetközi jogi szabályozás jelentőségét is — az első között ratifikálták mindkét egyezményt. Nem rajtuk múltot,

hogy azok csak 1976-ban léphetek hatályba, mint ahogy az sem, hogy egyes burzsoá államok — mindenekelőtt az USA — még a szerződések aláírására is csak nemrégiben szánták rá magukat.

S az emberi jogok napján különösen adódik a kérdés: milyen alapon akarhatja pl. az USA a nemzetközi politika eszközkévé, nemegyszer alapkérdésévé tenni az emberi jogok ügyét, ha ő maga még a jogi kötelezettségvállalást is halogatja, s olyan rezsimeket támogat többé-kevésbé nyíltan, amelyek a lehető legalapvetőbb emberi jogoktól is megfosztják állampolgáraikat.

Természetesen nem várhatjuk azt, hogy a jogszabályok, jelen esetben az emberi jogok egyezségokmányai önmagukban megoldhatják pl. az apartheid szenvedő alanyainak vagy a chilei fasisztoid diktatúra áldozatainak problémáit. Annál kevésbé, mert a nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítése is végössorban az államon belüli szférában realizálódhat.

S ahogy a jog lényegére, annak osztályjellegére vonatkozóan más a szocialista és más a burzsoá államok, illetve ezek jogszainak álláspontja, ugyanúgy eltérőek egy-egy konkrét jogszabály tartalmának a megítélésében, gyakorlati érvényesítésében.

Előbb deklarálják pl. a munkához való jogot, ha — éppen a tőkés társadalmi rendszer sajátjaként — nem biztosítják ténylegesen mindenki számára a munkalehetőséget. De ugyanígy hiába rendelkezik a jog az állampolgárok egyenlőségéről, ha a gyakorlatban nem egy államban szembevetülő különbség mutatkozik „az első- és másodosztályú állampolgárok” között.

Az alapvető emberi jogok valóban mindenki számára való biztosítása így elsősorban az egyes államok társadalmi-gazdasági berendezkedésének, illetve az ezt tükröző konkrét állami jogrendszernek a függvénye. S ez igen pregnánsan mutatkozik meg a szocialista alkotmányfejlődésben.

Mind a Magyar Népköztársaság 1972-ben módosított alkotmánya (1972. I. tv.), mind pedig a Szovjetunió új alkotmánya — a társadalmi-gazdasági fejlődéssel összhangban — az emberi, illetve állampolgári jogok minden korábbi felülmúló körét biztosítja. S ami talán ennél is fontosabb: nem csupán a jogok biztosításáról van szó, hanem ezek érvényesülési feltételeinek a biztosításáról is.

Az emberi jogok napján — s nem csupán a 30 éves jubileum alkalmából — ezt kívánjuk: minél előbb, minden állam a saját területén tegyen meg minden tőle telhetően nem csupán e magasabb jogok kinyilvánítására, hanem ezek érvényesülési feltételeinek biztosítására is.

BODNÁR LÁSZLÓ

Lehetne öntevékenyebben!

November 21-én az Apáthy kollégium tanulótermében rendezték meg a Szegedi Orvostudományi Egyetem oktatói-dolgozói ifjúsági parlamentjét. Dr. Kása Péter egyetemi tanár a parlament elnöke üdvözölte a parlament résztvevőit, köztük dr. Orosz Mihályt, az Egészségügyi Minisztérium képviselőjét, az egyetem megjelent vezetőit: dr. Petri Gábor rektort, dr. László Ferencet, az egyetemi pártbizottság titkárát, dr. Földes Vilmost, az Általános Orvostudományi Kar, és dr. Kedvess Györgyöt, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját, dr. Vetrő Gábert, a Szakszervezeti Tanács titkárát.

Ezt követően dr. Petri Gábor rektor beszámolója hangzott el az 1976-os parlament előtörténetéről, illetve a határozatok végrehajtásáról.

Az oktató munkáról szólva kiemelte, hogy az alapvető cél: szilárd, időálló, ugyanakkor korszerű ismereteket adni. A betegellátás társadalmi ügy, az orvosokkal szembeni elvárások megnövekedtek, s ehhez a képzésben is alkalmazkodni kell. E kérdésben megnyugtató változások várhatók a készülő oktatási reform bevezetésével.

Változatlanul gond, hogy a klinikákon nincs elég oktatásra alkalmas helyiség. A gondokon bővítéssel, emelétráépítéssel próbálnak segíteni, ettől azonban

gyökeres változás nem várható. A klinikai ágylétszám emelésének korlátozott lehetőségei vannak, de a helyzetet valamelyest segíteni fog, hogy 1980-ban új, 440 ágyas klinika építése kezdődik.

Az utóbbi években jelentékeny béremelések voltak az egyetemen, a bérstruktúra kiegyenlítetté vált, s ennek következtében a fiatalok kereseti lehetőségei is javultak.

Röviden szól a rektor az egyetemi nyelvoktatás helyzetéről, megjegyezve, hogy az ígéretek kezdete után általában nagy a lemorzsolódás, a jelentkezőkben nincs elég kitartás, pedig a hiányos nyelvismeret miatt olykor külföldi ösztöndíjak hiúsulnak meg.

Dr. László Ferenc, az egyetemi pártbizottság titkára hozzászólásában hangsúlyozta, hogy a hallgatóság eszmei-ideológiai arculata az utóbbi években kedvezően alakult, ugyanakkor káros elemek is vannak, például a kispolgárság, a nacionalizmus. Az eszmei-ideológiai nevelőmunkából az oktatóknak is jobban ki kell venni a részüket. Fokozottan támaszkodni kell a munkában a KISZ-es korú oktatókra, s a hallgatókat is jobban be kell vonni a gazdasági tervező munkába.

Dr. Prágai Béla, az oktatói-dolgozói KISZ-alapszervezet titkára az érdekképviseleti tevékenység javítását szorgalmazta,

javasolta, hogy készítsék el a nővérek káderfejlesztési tervét, s megemlítette, hogy a fiatalok lakásproblémái jelentős részben még mindig megoldatlanok.

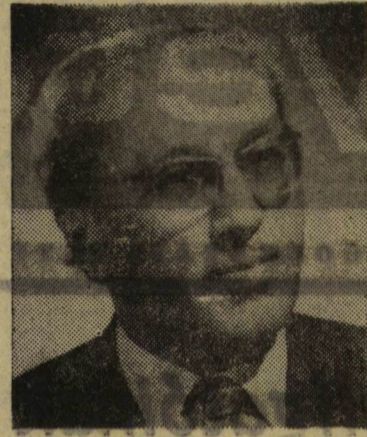
Az ezt követő vitában elsősorban a béremelésekről, a szociális juttatásokról, illetve a helyiséggondokról volt szó. A Számítástechnikai Központ munkatársai panaszkodtak, hogy kimaradtak a bérrendezésből, a könyvtár dolgozói pedig — bár új kulcsszámok szerint — a régi fizetésüket kapják. Megoldatlan a szociális helyiségek kérdése a gyógyszerészkaron, helyiséggondokkal küzd a fogklinikája is.

Több hozzászólás foglalkozott a garzonlakások kiutalásának kérdésével, különös tekintettel arra, hogy milyen szerepe van a rangsorolásban az egyetem vezetésének. (Mint utóbb kiderült, semmilyen, véleményüket a kiutalásnál nem veszik figyelembe.) A felvetett problémákra dr. Dékány Ferenc gazdasági főigazgató, majd dr. Petri Gábor rektor válaszolt. A rektor hangsúlyozta, hogy a jogos panaszok mellett sok olyan is elhangzott, amely nem a parlamentre tartozik, nagyobb öntevékenységgel maguk az intézetek, klinikák is megoldhatnák.

A parlament az 1979-80. évekre szóló intézkedési tervjavaslat jóváhagyásával fejeződött be.

F. GY.

Dr. Novák István

Dr. Novák István nyugalmazott egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Kara Gyógynövény- és Drogismereti Intézetének nyugalmába vonulását tisztelegző professzora, 1978. november 28-án elhunyt.

Személyében az Egyetem és volt intézete példás hivatásudatától áthatott, fáradhatatlan oktatóját, tanártársainak igaz barátját gyászolja.

Dr. Novák István 1906. szeptember 25-én Nagyenyeden született, egyetemi tanulmányait a Szegedi Tudományegyetemen végezte, ahol 1928-ban nyert gyógyszerészi oklevelet. 1927-től 1930-ig az Egyetem Gyógyszertárában, majd 1931-től 1937-ig a Richter Gedeon Vegyészeti Gyárban dolgozott mint osztályvezető. 1937-től 1953-ig az Egyetem Gyógyszertárának fővegyésze volt, mely munkakörrel párhuzamosan 1945-től 1953-ig a SZOTE Gyógynövény- és Drogismereti Intézetének megbízott vezetőjeként, majd annak tanszékvezető professzoraként működött 1977-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig. 1953-tól 1956-ig dékánhelyettes, az 1960/61.

tanévben rektorhelyettes, 1961-től 1967-ig a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja. 1966-ban és 1977-ben „Munka érdemrend arany fokozatá"-val, 1962-ben „Kiváló gyógyszerész" címmel tüntették ki. A Magyar-Szovjet Technikai-Műszaki Együttműködési Bizottság az együttműködés fejlesztéséért és az elért eredményekért 1974-ben a vezetése alatt álló intézetet díszoklevéllel és emlékéremmel tüntette ki. A Gyógyszerkönyv Szerkesztő Bizottságának, illetve a Bizottság Farmakognóziái Albizottságának, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság vezetőjének, a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya Alkalooid Kémiai Albizottságának, a Flavonoid Albizottságának, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Csongrád megyei szervezetének az Acta Pharm. Hungarica Szerkesztőségének, a The American Society of Pharmacognosy-nak, a Fédération Internationale Pharmaceutique-nak, a Gesellschaft für Arzneimittel-forschung-nak különböző minőségben és feladatkörben fontos szerepet játszó tagja volt.

Sokat tett annak érdekében, hogy a gyógyszerészhallgatók oktatása a kor igényeinek megfelelő keretek között, önálló épületben folyjon és annak megfelelő tartalommal valóulhasson meg. Mint szaktárgyának művelője, biztos kézzel szervezte a farmakognózia irányvonalát, a jövőt megalapozó növénykémia felé. 146 megjelent közleménye, 8 egyetemi jegyzete, 1 tankönyve útjelzők ebben a vonatkozásban. Egész működésével, mint fáradhatatlan megnyilatkozásával gyógyszerészeti érdekeket igyekezett képviselni és ebben az igyekezetében nem ismert nehézséget.

Emlékét, hivatásudatának példaadását kezelettel megőrizték. DR. HÁZNAGY ANDRÁS

Jegyzetellátás, ösztöndíjak, gyakorlatok

November 23-án került sor a JATE Természettudományi Kar hallgatóinak ifjúsági parlamentjére. Kiss Mária, a kari KISZ-bizottság titkárhelyettese, a parlament elnöke bevezető szavai után dr. Tandori Károly, a kar dékánja tartotta meg beszámolóját, melyben tájékoztatta a hallgatókat a legutóbbi ifjúsági par-

csenyabb lett a felvételi ponthatár, s ez az utóvizsgák, illetve évművelések számának növekedésével járt együtt. Szükség van a beiskolázási propaganda javítására és a tanulmányi fegyelem megszilárdítására.

A kari intézkedési terv tervezetében kiemelte a dékán, hogy fokozott gondot kell fordítani a

Komoly probléma, hogy akadozik a jegyzetellátás, javasolták a hallgatók, hogy az egyes tanszékek rendeljék meg a szükséges példányszámot, s azt — a többórás sorbaállást megszüntetve — házon belül adják el. Panaszolták, hogy a terepgyakorlatokhoz nem mindig kapják meg az egyetem autóbuzsát, s hogy az ehhez kapott támogatás csak a kiadások egy részét fedezi. A kollégiumi helyzetre való tekintettel kérték a hallgatók, hogy a kar néhány tantermében a vizsgaidőszak idejére tanulószobát hozzanak létre.

Tarcsay Tamás kari KISZ-titkár felszólalása a beszámoló egyes pontjaihoz kapcsolódott. A még nem említett témák közül kiemelte, hogy a tanszéki hallgatói érdekképviselet javítására van szükség, s hogy az őszi mezőgazdasági munka szervezésénél a hallgatók igényeit — díjazás, ellátás stb. — jobban figyelembe kellene venni. Megállapította, hogy KISZ-bizottság és az állami vezetés közötti kapcsolat igen jó, s ennek köszönhetően a legutóbbi parlamenten felvetett problémák nagy része megoldódott.

Az ezt követő vitában már érintett kérdések — honvédelmi oktatás, őszi mezőgazdasági munka, terepgyakorlatok — mellett a beiskolázás hatékonyságának fokozásáról, a csillagászati oktatásáról, a nyelvtanulás lehetőségeiről, valamint az előadók és gyakorlatok közötti színvonal és olykor anyagbeli különbségről volt szó.

A vita után dr. Krajčík Gyula tudományos rektorhelyettes, dr. S. Köves Erzsébet dékánhelyettes, majd dr. Tandori Károly dékán válaszolt a felvetett problémákra. Ezt követően a parlament jóváhagyta a kari intézkedési tervét, majd megválasztotta küldötteit az egyetemi ifjúsági parlamentre.

F. GY.

Dr. Tandori Károly dékán foglalta össze az utóbbi két évben történeteket

lament óta tett intézkedésekről, változásokról, majd válaszolt a korábban írásban beadott kérdésekre.

Beszámolt a dékán a karon folyó oktatás korszerűsítési munkáiról, elmondta, hogy a tanterv módosítását tervezik, s ezzel várhatóan a vizsgák száma is növekedni fog. Változik a matematikus-képzés, s a közeljövőben új formával, a modellalkotó matematikusok képzésével gyarapszik. Fokozatosan megszűnik a karon a földrajz-idegennyelv szakos tanárképzés. Bevezették a magyar munkásmozgalom története című tantárgy oktatását, s ezt sikerült az óra- és vizsgaszám emelése nélkül megoldani. Számos vitára adott okot a Honvédelmi ismeretek című tantárgy oktatása. Mint a dékán elmondta, a kari vezetés támogatja e tantárgy oktatását, tartalmi változtatást viszont az előírások jelenleg nem tesznek lehetővé.

Új oktatói állásokat a kar nem kapott, emellett a teremproblémák miatt sincs lehetőség a kiscsoportos foglalkozások számának emelésére. A kari jegyzet- és tankönyvírási munkában elsősorban a vegyészek értek el eredményeket, a kiadás viszont — minthogy a sokszorosító műhely kapacitása véges — kisebb-nagyobb zökkenőkkel jár.

Komoly probléma, hogy az ifjúság érdeklődése a természettudományi pályák iránt csökkent, a jelentkezők száma alig haladta meg a felvételi keretszámot. Ennek következménye, hogy ala-

hallgatók órán kívüli nevelésére, továbbá a kari közművelődési tevékenységre. Tervezik a Világéretünk alapjai és a Technika című tantárgy bevezetését. Előbbi a hallgatók harmadától kezdve szakként is felvehetik.

Az írásban beadott kérdések jelentős része foglalkozott a tanulmányi ösztöndíjak problémájával. Sérelmezték a hallgatók, hogy bár a kategóriahatárok módosultak, a gyakorlati megvalósításra nem kapnak megfelelő anyagi keretet. Elhangzott olyan javaslat is, hogy a tanulmányi ösztöndíjak odaítélésénél fokozottan figyelembe kellene venni a ténylegesen végzett munkát.

A parlamenten jelenlevők figyelmesen hallgatták a beszámolót

Dr. Berencz Ferenc

Baranya megyei kisközségben szegényparaszti családban született 1917-ben. Tehetsége és szorgalma tette lehetővé, hogy középiskolai tanulmányokat végezzen Bonyhádon. Érdeklődése az ezakart természettudományok felé fordult, ezért szerzett matematika-fizika szakos középiskolai tanári oklevelet. Egyetemi tanulmányait az Eötvös Kollégiumba való felvétele segítette elő. Hallgatói korában eljegyezte magát az elméleti fizikával. Első munkahelye is a szegedi egyetem Elméleti Fizikai Intézete volt, ahol 1941-től másfél éven keresztül díjtalan gyakornokként dolgozott. Megélhetési nehézségek és a háborús események miatt azonban csak tíz év múlva 1951-ben került ismét az egyetemre, ahol előbb adjunktusként, majd 1961-től haláláig docensként dolgozott, mindvégig az Elméleti Fizikai Tanszéken.

Egyetemi előadásait mindvégig a gondosság, a pontosság és az egyre jobbra, korszerűbbre való törekvés jellemezte. Fő oktatási területe a klasszikus

mechanika, amit 27 éven keresztül adott elő, tanárjelöltek és fizikus hallgatók egész légiója tőle tanulta az elméleti fizikának ezt az olyan fontos ágát. Előadásainak köre azonban ennél sokkal szélesebb volt: statisztikus mechanikát, elektrodinamikát és kvantummechanikát is adott elő. Tudományos érdeklődése is a modern kvantumelmélet alkalmazásai felé fordult, ezért amióta megindult a szegedi fizikus-képzés, az elméleti molekulafizikát is 6 adta elő. Igazságos és szigorú vizsgáztató volt.

A nemzetközileg is jelentős tudományos munkája adjunktusi kinevezése után bontakozott ki. Előbb a hidrogén-molekula kvantumelméletében ért el sikereket, kandidátusi disszertációja (1956) is e témából készült. Ez a konkrét probléma vezette a kémiai kötésekben szerepet játszó konfigurációs kölcsönhatás vizsgálatához. Később érdeklődése kiszélesült és más, ugyancsak a kötésekkel foglalkoztatók tartozó kérdések foglalkoztatták. Ezek közül legjelentősebb az úgynevezett spinoperátoros módszer, amelynek kidolgozásában való részvétel és ennek sok alkalmazása fűződik nevéhez. Ezek az eredmények nemzetközileg elismerést szereztek neki. Meghívást kapott a Nemzetközi Nyári Iskolára előadónak. Az International Journal of Quantum Chemistry című tekintélyes folyóirat szerkesztő bizottságába is beválasztották. A Magyar Tudományos Akadémia Fizikai Bizottsága Atomhéjfizikai Albizottságának is tagja volt. Tudományos eredményeit közel 60 publikációban tette közzé.

Halálával a József Attila Tudományegyetem nagy tapasztalattal rendelkező jelentős tudományos eredményeket elért, mindig pontos és megbízható oktatóját veszítette el.

Emlékezés

November 15-én a Polgári jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék rendezésében a JATE Állam- és Jogtudományi Karán dr. Bárdosi István egyetemi adjunktus, az állam- és jogtudományok kandidátusa munkásságáról emlékülést tartottak. A

megemlékezést megelőzően november 15-én délelőtt a Polgári jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék dolgozóit, valamint a kari KISZ-szervezet nevében koszorút helyeztek dr. Bárdosi István sírjára.

Családias fórum jogászéknál

Valószínűleg szervezési hiba is volt az oka az érdektelenségnek, pontosabban annak, hogy csaknem félórás késéssel, 23 oktató és 38 hallgató részvételével kezdődött az Állam- és Jogtudományi Kar idei ifjúsági parlamentje. Varga Ilona üléselelnök köszöntötte a megjelenteket, kö-

Az értékelő szavak után dr. Papp Ignác válaszolt arra a harminc kérdésre, amelyeket a kar hallgatói előzetesen írásban nyújtottak be. A tanulmányi munkával kapcsolatban érkezett javaslatok között szerepelt, hogy az új kari tanterv elkészítésénél törekedjenek a vizsgaterv arányo-

dott háztjegyzetek. Többen felvetették a pályázat útján való elhelyezkedés szabályainak felülvizsgálatát, a névre szóló pályázatok eltörlését.

A szociális jellegű kérések között szerepelt, hogy kezdeményezzék a jelenlegi kategóriahatárok módosítását, az ösztöndíjak és szociális támogatások mértékének emelését. Többen megemlékeztek: kevésnek bizonyul egy évre az ösztöri hazautazási kedvezmény. Természetesen az idén is szóba került a menzakerés, valamint az egyetemi kollégiumi helyzet.

A kar épületének tatarozásával kapcsolatos kérdésekre a dékánhelyettes válaszként elmondotta, hogy a következő esztendőben sor kerül a melléképületek rendbehozására, a tantervek kifestésére és a külső homlokzatfelújítási munkálatokra.

Ezután Hajdú Antal, a kari KISZ-szervezet titkára fűzött kiegészítést a beszámolóhoz. A többi között javasolta, hogy ötödévi vonják össze az államvizsgaidőszakot a szakszemináriumokkal. Kérte, hogy a dékáni hivatal a jövőben rendszeresen tájékoztassa a KISZ-t arról, mire fordítják a hallgatóktól beszedett utóvizsga- és különjárásdíjakat. Az aktuális problémákat, kérdéseket érintő hozzászólások után a parlament egyhangúlag elfogadta a kar ez évi valóban tartalmaz intézkedési tervét, majd a jelenlévő 36 (!) hallgató megválasztotta azt az 50 (!) küldöttest, akik az egyetemi ifjúsági parlamenten képviselik az intézményt.

SZ. Z.

Tettekkel a békéért

A IX. magyar békekongresszus megvonta a magyar béke-mozgalom öttestendő tevékenységének mérlegét és visszatekingett a békeerők küzdelmének három évtizedére. Termékeny vitában megállapította, hogy a két kongresszus közötti időszakban a mozgalom a párt és a kormány következetes békepolitikája alapján kedvező hazai és javuló nemzetközi feltételek között eredményesen munkálkodott a béke építésén és védelmén.

A Szovjetunióval az egész emberiségért érzett felelőssége és a szocialista közösség többi országával együtt folytatott békepolitikája, a nemzetközi békeerők együttes fellépése nyomán szélesedett és mélyült az enyhülési folyamat. Ennek volt jelentős mérföldköve 1975-ben a helsinki európai biztonsági és együttműködési értekezlet, s 35 állam által elfogadott záróokmány.

Jelentős változásoknak voltunk tanúi az elmúlt fél évtizedben más kontinenseken is. A továbbiakban a nyilatkozat megállapítja:

A minket körülvevő világ megismerésére, a fejlett szocialista társadalom építésében szükséges helytállásra a magyar béke-mozgalom úgy ösztönözheti legjobban hazánk lakosságát, ha munkáját — mint eddig, ezután is — népünk minden dolgozó osztályával és rétegével együtt végzi.

A jövő letéteményese a ma felnövekvő ifjú nemzedék, ezért a társadalom valamennyi korosztálya közül az ifjúság a legérdekesebb abban, hogy tartós béke legyen a világon. A fiatalok közti béke-mozgalmi tevékenység legfontosabb célja ennek megértése, elfogadása, s így az ifjúság mind szélesebb tömegek bevonása, cselekvő részvétele.

Az emberiségnek választania kell a pusztulással fenyegető nukleáris háborús és az egyetemes fejlődést megteremtő békés egymás mellett élés politikája között. Mi a békét és a fejlődést választjuk. Azt akarjuk, hogy a békés egymás mellett élés igazságát más társadalmi rendszerek is elfogadják. Ehhez szükséges az enyhülési folyamat elmélyülése, aminek feltétele a fegyverkezési

verseny megállítása, a leszerelési tárgyalások eredményessége, a katonai enyhülés. Meggyőződésünk, hogy ha a szocialista közösség országai tovább erősítik egységüket, ha a haladás hívei, a békéért küzdő százmilliók világszerte összefognak — sikerül elhárítani az enyhülési folyamat útjában álló akadályokat. Az együttes fellépés nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy megszilárduljon Európa és a világ békéje, megerősödjön a biztonság, hogy ki lehessen iktatni a nemzetközi kapcsolatokból az erőszakot, s az azzal való fenyegetést, s hogy konkrét leszerelési megállapodásokkal véget lehessen vetni a fegyverkezési versenynek, lehetővé vájék az általános és teljes leszerelés.

A magyar béke-mozgalom kiemelkedő feladatának tekintjük, hogy támogassa a válságok felszámolásáért folytatott küzdelmet.

Szolidárisak vagyunk a vietnami nép nagyszerű és győzelmes imperialistaellenes harcával s töretlenül szolidárisak vagyunk az egységes, szocialista Vietnammal.

Változatlanul valljuk, hogy a Közel-Keleten élő népek békéjét és biztonságát csak egy minden érdekelt fél részvételével megtartott értekezlet, minden érdekelt nép jogait szavatoló megállapodás teremtheti meg.

Változatlanul szolidárisak vagyunk a fasiszta diktatúra ellen küzdő chilei hazafiakkal, a nemzeti és gazdasági függetlenségükért, a neofasizmus és az új gyarmatosítás ellen harcoló más latin-amerikai népekkel. Támogatjuk a ciprusi nép küzdelmét a szigetország egységéért, szuverenitásáért és semlegességéért.

A béke építése és védelme ma mindenekelőtt összefogás az enyhülés megőrzéséért és továbbfejlesztéséért, a boldogabb emberi életért. Küzdenünk kell azonban mindazok ellen, akik önző céllal, felelőtlenül fenyegetőznek az atomháború veszélyével. A magyar béke-mozgalom, a IX. magyar békekongresszus szövetséget és együttműködést kínál mindazoknak a politikai és társadalmi erőknél, amelyek készek részt venni ebben a küzdelemben.

Dr. Papp Ignác dékánhelyettes ismertette a beszámolót

zöttük dr. Rácz János oktatási rektorhelyettes, dr. Tóth Lajost, a kar pártbizottságának titkárát és dr. Cserny Sándort, az egyetemi KISZ-bizottság titkárát.

Ezt követően dr. Papp Ignác dékánhelyettes tartotta meg beszámolóját, melyben először szólt az ifjúsági törvény egyetemen beüli megvalósításának tapasztalatairól és a két évvel ezelőtti diákkonferencián elfogadott intézkedési terv végrehajtásáról. Kiemelte, hogy a két évvel ezelőttihez képest jobban működik a hallgatók érdekképviselete, s folyamatosan van a tanszéki képviselet megoldása is. A jegyzetelátással kapcsolatban elmondta, hogy még nem sikerült megvalósítani a karok közvetlen megrendelési jogának bevezetéséről szóló elképzelést. A jogi karon elsősorban háztjegyzetek és kiegészítő tananyagok kiadásával próbálnak könnyíteni a diákok helyzetén. A magasabb szintű nyelvtanulási lehetőségek közül jelentősök a nyári külföldi nyelvi táborok, amelyeken évente 8—10 joghallgató vesz részt. A két parlament közötti időszakra került sor a hallgatói jövedelemkategóriák módosítására, s a múlt év szeptemberétől felemelték a szociális juttatások összegét is.

sabb elosztására. Például: az előző évfolyamokon oktassák a tudományos szocializmust, a negyedévi szigorlati megterhelés csökkentése érdekében. További kérés, hogy az órarendet és a vizsganapokat a jövőben a KISZ-képviselőinek bevonásával állítsák össze. Szó volt továbbá a nyelvoktatás technikai feltételeinek javításáról, valamint a kötelező szakmai gyakorlat két részre osztásáról. A diákok javasolták, hogy újítsák fel ismét a hallgatói jegyzetbizományosi rendszert, s legyenek megválaszthatók a tanszékek által kia-

A résztvevők egy csoportja

A fiatalok gondjairól

voit szó elsősorban a József Attila Tudományegyetem oktatóinak és dolgozóinak november 30-án az Auditorium Maximumban megrendezett ifjúsági parlamentjén, melyen dr. Szántó Imre egyetemi tanár, üléselelnök köszöntötte a megjelenteket, közöttük Novákne Halász Annát, a városi KISZ-bizottság első titkárát, dr. Rákos Istvánt, az egyetemi párt vb ifjúsági felelőst, dr. Harangozó József szb-titkárát, Balog István gazdasági főigazgatót, valamint dr. Cserny Sándort, a JATE KISZ-bizottságának titkárát.

A bevezető szavak után dr. Krajko Gyula tudományos rektorhelyettes tartotta meg beszámolóját, melyben először szólt a két évvel ezelőtti fórumon felvetett problémák, javaslatok megoldásáról. A bérek rendezésével kapcsolatban elmondta, hogy az eltelt időszakban az átlagos tizenhéttel szemben 20—24 százalékos béremelésben részesültek az egyetem dolgozói, növelték a kül- és belföldi testvéregyetemre küldött ösztöndíjasok számát. Megfelelőnek mondható a káderutánpótlás, s ezt az OM is elismerte azzal, hogy húsz oktatói státuszt biztosított. A fiatal oktatók tanszéki munkájával kapcsolatban felhívta a figyelmet néhány zavaró körülményre: nem sikerült minden fiatalnak tudományos vezetői kijelölni, többen panaszkodtak, hogy igen magas a követelmények, nagy a megterhelés. Gyakori jelenség, hogy az alacsony bérezés miatt a gyakornokok kénytelenek olyan munkát is vállalni, ami szakmai fejlődésüket nem mozdítja elő. Az egyetem vezetése 1990-ig szóló távlati fejlesztési munkaprogramot dolgozott ki az oktatás és kutatás terén megoldandó feladatokhoz. E távlati terv tartalmazza az új tantervi irányelveket és a teljes képzési anyag kidolgozását.

A beszámoló utalt az eredményes tudományos kutatómunkára: jelenleg az intézmény 62

egységében folyik rendszeres kutatás. E munka összehangolására a múlt évben alakult meg az Egyetemi Tudományos Tanács.

A szociális kérdésekről szólván dr. Krajko Gyula említést tett a területi fejlesztés és a beruházások terén elért eredményekről: a Petőfi sugárúti épületről, az újszegedi konyha és étterem átadásáról, az Ady téri sporttelep felújításáról, valamint az egyetem idén felépült balatonboglári üdülőjéről. A Kísérleti Fizikai Intézetében nemrég készült el a dolgozók öltözője, s javították a kémiai és fizikai hallgatói laboratóriumok felszereltségét is. Szó volt arról, hogy az egyetemi lakásépítési akciót az építési tialom miatt egyelőre nem sikerült kimozdítani a holtponton. Épp ezért a lakáshelyzet rendezésére az egyetem a KK fejlesztési alapból 10 százalékos kamatmentes kölcsönt ad az igénylőknek. 1977-ben 915 ezer, az idén pedig 342 ezer forintot fordítottak erre a célra. A bölcsődei, óvodai ellátással kapcsolatban a beszámolóban elhangzott, hogy a Batthyány utcai 50 férőhelyes óvoda tovább nem bővíthető. A megoldás érdekében a JATE ebben az évben 100 ezer forintot utalt át a városi tanácsnak hozzájárulás címén óvodák, bölcsődék építésére, a férőhelyek bővítésére.

A beszámoló következő hozzászólásokban kérdések és javaslatok hangoztak el a lakásgondokkal, az óvodai, bölcsődei ellátással, továbbá a gyakornoki fizetésekkel kapcsolatban. Többen felvetették, hogy tegyék ingvenessé az idegen nyelvtanulást, illetve a levizsgázott fiatalokat adion az egyetem nyelvvizsgálatát. Szó volt a tanszéki könyvtárak helyzetéről is.

A kérdésekre adott válaszok után a küldöttek elfogadták a parlament intézkedési tervét, majd sor került az egyetemi fórum küldötteinek megválasztására.

Diák-munka-közvetítés Lengyelországban

Közismert, hogy jövedelmük kiegészítése érdekében nálunk is dolgoznak a hallgatók. A lengyel diákokhoz képest azonban csak dolgoznak egyetemistáink és főiskolásaink. Magyarországon most van kialakulóban a hallgatók munkaközvetítése és mindez — ami Szegeden az országos gyakorlathoz képest a legszervezettebb egyike — még csak gyerekcipőben jár. A lengyel fiataloknál már húsz éve szervezett keretek között működik a diák-munkaközvetítő, a ZSSP szervezésében.

A húszéves jubileum alkalmából rendezett ünnepségekre és a szervezet november 16—20. között megtartott kongresszusára meghívták a szocialista országok ifjúsági szervezeteinek küldötteit is, hogy ismertessék a náluk kialakult gyakorlatot.

Szövetkezet

A kiindulópont a ZSSP megalakulásánál a hallgatók szociális helyzetén való segítést volt, s ezt összekapcsolták a népgazdaság munkaerőhiányával. A szervezet szövetkezeti alapon jött létre. A vezetőség az egyetem oktatóiból, a lengyel diákszövetség aktivistáiból és szakemberekből tevődik össze. Minden szervezetnek saját jogúja van. Varsó húszezer diákiának munkaközvetítését 15 szervezet látja el: 15 igazgatással, 15 igazgatóval, s emellett adminisztratív dolgozókkal. A nagyobb kollégiumokban működnek a ZSSP pénztári és közvetítő irodái. Egy érdekesség: a pénztárak tíz napon belül akkor is kifizetik a hallgatók bérét, ha a vállalatok még nem utalták át a kereseteket a szervezet számlájára. A szervezet dolga a pénz feltétele a vállalatoktól. Minden diák béréből 40 százalékot levonnak a szervezet számára, de a hallgatóknak még így is kifizetődik, ugyanis a ZSSP magasabbban állapítja meg a béreket. Természetesen a vállalatok sem iárnak rosszul, mivel a diák-munkaerő így állandóan a rendelkezésükre áll, és olyan pillanatokban, olyan

munkákban is kiegészíti őket, amelyeket e nélkül megoldani nem lennének képesek. A lehetőségek nagy száma azt is szükségessé tette, hogy máximálják egy-egy hallgató keresetének összegét; ez szorgalmi időszakban húszezer zloty (de ebben nincsenek benne a magánosoknál végzett szolgáltatások). A szorgalmi időszakon kívüli közvetítést is vállalja a szervezet.

Szakmunkák

A vidéki szervezetek száma 19. Felépítésük ugyanaz, mint a városiaké, s az egyetemi városokhoz kötöttek. Az eltelt húsz év nagy anyagi keret eredményezett a ZSSP-nek. A munkaközvetítő elsősorban arra törekszik, hogy a hallgatókat saját szakmájuknak megfelelő munkahelyeken foglalkoztassák. Például: Varsóban nyomdász képzés is folyik, egyetemi szinten. A szervezetnek saját nyomdája van, ahol többek között a szakdolgozatok génelését és kinyomtatását végzik, hallgatói munkaerővel. A jegyzetek kinyomtatását is vállalják. A mérnökhallgatók részére a Varsói Városi Tanácsból, s a vállalatoktól vesznek fel makett-megrendeléseket többmilliósi értékben. A hallgatók szabad idejükben bármikor végezhetnek munkát, tevékenységüket mérni irányítja. A szervezetnek saját lovardája is van, szakképzett edzőkkel. A lovak ápolását hallgatók végzik, ennek fejében megtanulnak lovagolni, s mindez tornaóráként kerül be az indexbe.

A ZSSP kezében van az összes egyetemi büfé klub, ahol szintén hallgatók dolgoznak. Saját balesetbiztosítási kerettel is rendelkezik a szervezet. A balesetet szenvedő hallgatók mind a vállalatoktól, mind pedig a szervezettől megkapják a balesetbiztosítást.

Nyáron a ZSSP szívesen várja a szocialista országok diákjait is. Az évenként Lengyelországba utazó külföldi hallgatók bármely egyetemi városban felkereshetik a diák-munkaközvetítőt, amely

munkalehetőségeket kínál nekik.

A konferencián lehetőség nyílt néhány más szocialista országok diák-munkaerő foglalkoztatásának megismerésére is. A német egyetemisták munkaközvetítését az építőipari minisztérium irányítja. A Szovjetunióban a szakszervezetek végzik ezt a munkát Moszkvában és Leningrádban, ahol — kísérletképpen — két éve vezeték be ezt a formát. Csehországban a munkát megvisele még a kísérletezés stádiumánál tartanak. Lengyelországban a ZSSP a szövetségi minisztérium irányítása alá tartozik.

Gyakorlat és elmélet

A lengyel diákok elképzelhetetlennek tartják, hogy a szervezet ne létezzon. Felöltöttek érik magukat, felnőtt emberhez méltó munka végzésére képesek. A „csak tanulni” szemlélet idegen számukra. Együtt él tehát a gyakorlat az elmélettel. A nyelvcsinos hallgatók például tolmásként működnek közre a különböző konferenciákon, találkozókon, vállalati szakanyagokat is fordítanak. S mindezt a szervezet közvetíti számukra, mint munkalehetőséget.

A legszorosabb együttműködés áll fenn a diákszervezet, az egyetemi vezetőség és a ZSSP között. A bevételekből a hallgatók, a KISZ és az egyetem is részesülnek, továbbá ebből fedezik az új beruházásokat is.

Az hiszem sokat tanulhatunk a lengyel diák-munka-szervezektől. Az egyetemeken sok fiatal — óriási ambícióval és tenniakarással felvértezve — gyűti az ismereteket. Kétségtelen, ez is az elsődleges feladatuk. A lengyel példa viszont azt is bizonyítja, az egyetemisták és főiskolások lehetőségei nem csupán arra korlátozódhatnak, hogy az ismeretanyagokat a könyvekből szerezzék meg. A gyakorlat és az elmélet ilyen összekapcsolása és mellett természetesen nemcsak a hallgatóknak előnyös, hanem a népgazdaságnak is.

SZONDI ILDIKÓ

Az esztendőik száma már önmagában is tiszteletet követel. Megsokszorozva érvényes ez, ha arra gondolunk, világhírű tudós, kiváló oktató, kötelességtudó, becsületes vezető, megértő, nyugodt, tárgyilagos ember az ünnepeit.

Tusnádi égbenyúló fenyvesei közül került közénk a nyílfegyenes fa. Nem selyemte meg az „átültetést”, nem hajlott semerre sem az évszázad zivatarában.

Felnézünk ma is professzorunkra valamennyien a legkülönbözőbb korosztályokhoz tartozó tanítványai, akik közelbe kerültek, akik megismertük és megszerettük. Mindig tiszteltük egyéniségét, csodáltuk akaraterejét, munkabírását, teljesítményeit.

Sokan vagyunk! Harmadéves egyetemi hallgató korától kezdve, amikor megbízták a budapesti Tudományegyetem Állattani Intézetében a tanársegédi feladatok ellátásával, egyre több tanítványtól kaptam elismerést. Szövettani tudásának mélyítésével és megbízatásának szaporodásával már nemcsak a természetrajz szakos hallgatói, hanem több száz gyógyszerész is követni próbálta tárgyterületben. 1934-ben volt a sorsforduló. Ekkor került az otthonául soha el nem ismert, de munkáséletének fő színhelyére Szegedre. Itt, mint a Tanárképző Főiskola Állattani Intézetének vezetője, majd, mint főiskolai igazgató az ország tanárképzésének ügyét vehette kezébe. Több ezer tanítványa emlegeti sok hálával szerte az országban azért a magas szintű szakképzésért, amit itt kapott. Oktatói munkája sikerét nagymértékben erősítette, hogy 1926-tól kezdődően aktívan

bekapcsolódott az idegrendszer kutatásába. A kettős feladat ellátását egyetemi tanári és tanársegédek kinevezése után a szegedi Tudományegyetemen is folytatta és gazdagította.

Ő tanította a háború utáni évek tudásszomjas fiatal biológusainak nagyrészét. Munkája nem volt hiábavaló. Soraikból egyetemi, főiskolai tanárok, egészségügyi-, mezőgazdasági-ipari intézmények vezetői, oktatói, kutatói kerültek ki a legértékesebb munkát, az ifjúsági tanítását, nevelését végző középiskolai tanárok mellett. Ők is szétszóródtak széles e világban, de ma is vallják, amit Tőle tanultak; alap nélkül nincs felépítmény, szerkezet nélkül nem érthető a működés, becsületes munka nélkül nem születet megérdemelt siker!

Az állam vezetőitől kiérdemelt kitüntetései, a tudományos életben megszerzett elismerései mellett fogadja most ezen volt tanítványok köszöntését: Hálásan köszönjük mindazt, amit kaptunk szaktudásban és emberi példamutatásban!

Köszönjük, hogy megtanított a természet szeretetére, arra, hogy az élet tudományára a legrealitásabb, legjobban megfogható tudomány, mely sok gyönyörűséget adhat a kutató szemnek.

Sohasem tudjuk elfelejteni pályánk kezdetéhez a Tőle kapott útmutatót: Aki katedrara akar állni, annak tudnia kell mesterségét, állandóan bővítenie kell szakismeretét. Törekedni kell a helyes, világos és szép magyar beszédre, és mindenkifelelt szeretni kell azt az ifjúságot, melynek nevelése magukra lesz bízva.

Felejthetetlen és életreszóló

biztatása a következő: Abban a bonyolult idegrendszerben, melynek minden részletét megismerték, úgy, hogy jelenleg a világon más sem tud erről lényegesen többet mondani — leglényegesebbek az agykéreg piramis-sejtjei. Ezek az ún. magasabbrendű idegműködés, a tudatos érzetek és akaratlagos mozgások, valamint a második jelzőrendszer, a beszédképesség létrehozói. Véleményem szerint minden egészséges ember piramis-sejtjeinek száma közel azonos. Nem kell tehát senkire sem túlságosan felhézni, vagy lenézni. Nem kell semmin se nagyon csodálkozni — mindenkinek csak következetesen használni kell ezeket a sejteket.

Igyekszünk használni, szerte az országban, hálás tanítványai. Bevalljuk, hol könnyebb, hol nehezebben megy. De ha megfontoljuk a 85 éves Ábrahám akadémikus életútját sem volt tövis nélküli, mégis mindig csak előre nézett.

Sorsa igent mond az annyit vitatott kérdésre, lehet-e elmélyült kutatómunkát folytatni egy oktatói és tudományos intézmény vezető-szervező munkája mellett? Vállalhat-e társadalmi kötelezettséget, közéleti tevékenységet, közéleti tevékenységet olyan ember, akinek idejét, erejét annyira lekötö a választott hivatása. Ő vállalt. Ma is dolgozik szigorú időbeosztással, tervező alkotómunkában telnek napjai.

Kívánunk számára még nagyon sok alkotóévet, új eredményeket az idegrendszer megismerésében és mindehhez nagyon jó egészséget.

DR. STAMMER ARANKA egyetemi docens

Hosszú és sok KISZ-tagot megmozgató eseménysorozat ért véget november 22-én a SZOTE-n. Az alapszervezeti és kari politikai vetélkedők után az egyetemi rendezvényre került sor.

Az Apáthy kezdeté előtt néhány perccel szinte teljesen üres terem fogadta a belépőt. Igaz, hogy ugyanebben az időben a Tv-szobában a kupamérkőzésen telet ház volt, de csak nem labdarúgó-szurkoló mindenki?! Így a közönségre várva némi késéssel kezdődött a három csapat nemes versengése. Az általános orvosi kar két csapata — az első és a harmadik évfolyam — valamint a gyógyszerészhallgatók öt fős gárdája mérte össze tudását. A verseny sokrétű felkészültséget igényelt a csapatoktól. Az időszaki kül- és belpolitikai kérdéseken kívül a magyar ifjúsági mozgalom történetét és a Szovjetunió gazdasági és politikai életét is alaposan ismerniük kellett a versenyzőknek a sikeres szerepléshez. A legnépszerűbb a szerepjátszást kívánó feladat volt. A vetélkedő feleknek külügyminiszteri beszédet kellett írniuk az ENSZ közgyűlés politikai vitájához egy ország képviselőjében, s a csapat valamelyik tagjának el kellett mondania, természetesen pontosan úgy, mintha a valódi fórum előtt állna.

Szoros és izgalmas verseny volt a csapatok között. A harmadéves és a gyógyszerészek mindvégig fej-fej mellett haladtak az élen, végül egyetlen pont különbséggel a gyógyszerészek győztek. Befejezésül a zsűri átadta a könyvjutalmakat, s rövid percek alatt kiürült a terem.

Érdemes azonban elgondolkodni azon, hogy miért voltunk olyan kevesen, hogy a közönségnek szánt csokoládéból minden jelenlevőnek bőven jutott, sőt maradt is belőle?! Néhány héttel ezelőtt éppen a SZOTE Filmhét miatt maradt el a vetélkedő, s ennek ellenére (mint arról e lapban is írtunk), arra is nagyon kevesen voltak kíváncsiak. Igazán nem lehet olyan panasz, hogy a rendezvények torlódnak, és megosztják az érdeklődő hallgatók „tömegeit”. Hasonló látogatottsági gondjai vannak a SZOTEÁTRUM POLYTICUM rendezvényeinek is. Vajon miért? Ritkán van lehetőség olyan filmek megtekintésére, mint amilyeneket a filmhéten láthattunk és a SZOTEÁTRUM témái sem nevezhetők éppen érdekteleneknek.

Mindez nem jelenti azt, hogy nagyobb előzetes szervezéssel nem lehetett volna többen a vetélkedőn. Bizonyára. De ez a jelenség olyan felfogás tünete, amelyet nem hagyhatunk szó nélkül. Valahogy a KISZ-tagok nem érzik igazán magukéknak az egyetemi rendezvényeket. Nem értik és nem érzik azt, hogy ezek mind értük és az ő érdekében születnek. Aktív közreműködésük nélkül mind-mind sikertelenségre van ítélve, s így nem sok értelme van a szervezők lelkesedésének, igyekvésének. Nem a mások kedvéért rendezik az egyetemi szintű rendezvényeket! Lépjünk hát végre előre felfogásunkban, s oda is menjünk el, ahová adminisztratív eszközök nem kényszerítettek. Érdemes, csak meg kell próbálni!

SZIEBIG GÉZA

Közös felolvasóülés

November 24—25-én került sor a Móra Ferenc Kiváló Kollégiumban az ELTE, a JATE és a KLTE Régi Magyar Irodalmi Diákköreinek közös vitatülésére.

Szép hagyomány folytatódott, hiszen mióta 1975-ben — ugyancsak Szegeden — először rendezték, minden ősszel találkoztak a három egyetem „régimagyarosai”, s hogy nemcsak a hagyomány ápolása miatt, azt a korábbi ülések anyagából kiadott három kötet is bizonyítja.

Az idei vitatülés témája: Régi magyar lírai költészetünk, az európai irodalom összefüggésében.

A két nap alatt tizenkilenc dolgozat hangzott el, közöttük jó néhány olyan, amely a téma kevésbé ismert, kevésbé kidolgozott területeire irányította a figyelmet. Egyébként a vitatülés anyaga — csakúgy mint a korábbiaké — rövidesen nyomtatásban is megjelenik.

A Főiskolai Napok margójára

Előző lapszámunkban röviden beszámoltunk a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola november 16—17—21-i rendezvénysorozatáról. Tudósításunk csak a legfontosabb eseményekre szorítkozott a sürgető lapzártá miatt. E tudósítást szeretnénk kiegészíteni. Ugyan a főiskola ifjúsági parlamentjéről már hírt adtunk, mégis újra megemlítjük, A parlamenti ülés első felében

miért szervezik keresztbe a programokat. Nem érdemelt volna ez a fórum egy külön, szabad termet?

A tudományos diákköri konferencia dolgozataiból már kiemeltük a legjobbakat, de külön említést érdemel a Testnevelés, sport szekció anyaga. Első ízben fordul elő, hogy a testnevelés szakos hallgatók ilyen tudatosan törekedjenek jövődő hivatásuk

dái ezek a népi kultúra e sajátos műfajának újjáélesztésére.

Alkotó-körök bemutatkozása — névvel jelölte a Főiskolai Napok program-tervezete az Irodalmi Színpad és a Kis opera együttes műsorát. A főiskola irodalmi színpada évek óta létezik, tagjai évek óta kísérleteznek egy sajátos profil kialakításával. Ezt azonban az állandóan cserélődő vezetői és hallgatói gárda idáig nem tette lehetővé. A jelenlegi társulat nyilvánosan is bemutatkozott már és állandó szereplői a főiskola „házi” rendezvényeinek is. November 17-i estjük rosszul indult a technikai felszerelések hiánya miatt. Az ezekről való gondoskodás és a programok szervezése — gondoljuk — leginkább a függetlenített közművelődési titkár feladata lett volna. A társulat viszont mindent megtett a Gerelyes Endre darab sikerre viteléért. A szerzői gondolatvilágot jól érzékelő és érzetető rendezői koncepció, a színészi játékok hitelessége, a kitünően összeállított kísérőzene együttesen járultak hozzá a színvonalas bemutatáshoz. Kár, hogy a túlságosan puritán színpadkép funkcióitlan maradt, sőt mintha egyes jelenetekben akadályozták volna a szereplőket szabad mozgásukban. Az est legkiemelkedőbb alakítását Szűcs Péter, Lancelot megtestesítője nyújtotta. Indulatoktól izzó, belső feszültséget sugárzó, mindvégig meggyőző játéka nagyban hozzájárult a figura hitelességéhez. Hatásos volt Mihácz János, a Sárkány szerepében. Az epizód szereplők közül Bagó József Dárk-ja érdemel említést. Egészében véve kellemes 45 percek voltak tanú, s ha az együttes nagyobb rutinra tesz szert, a tagok megszokják egymás játékstílusát, több sikeres bemutatót ér meg.

A Kis opera együttes (balról jobbra) Ördögh József, Tóth Márta, Szilágyi Béla, Bárdi Sándor és Vajda Júlia

jóleső érzés töltött el. Lám, ilyen az igazi demokratikus szellem — gondoltam. Megnyugtató, hogy oktatók és hallgatók egyaránt fegyelmekkel és felelősséggel kezeltek a felmerülő problémákat, s mindkét fél komolyan vette a másik érveit, javaslatait. De egy idő után ez a demokratikus szellem megtört, oktatói-hallgatói vádaskodássá vált. Mintha az próbálgatták volna a vitapartnereket, ki az erősebb, kinek bírja tovább az idegei az időnként másképp személyeskedéssé fajuló „kérdéss-felelek” játékok. Készségtelen, a hallgatói felszólalások némelyike nem mindig az alkalom hely illő hangnemben fogalmazódott meg, de ugyanez elmondható néhány válaszadó hozzáállásáról is.

A legkór romlását idézte elő az ugyanez — a díszterembe — 20 órára tervezett tanári koncert is. Ha egy KISZ-titkár tizenhat géppelt oldalnyi — csak konkrétumokat tartalmazó — felszólalást készítt, ha az előzetes felmérések alapján ezernyi kérdésre, kérsre lehet számítani, akkor érthetetlen,

munkájuk elméleti alapjainak kidolgozására mind az órán belüli oktatás, mind az ezékek, sportkörök vonatkozásában.

A hallgatói képzőművészeti kiállításról szintén hírt adtunk előző tudósításunkban — a megnyitás erejéig. Nem szóltunk azonban „a stúdió-kiállítás” alkotóiról, alkotásairól. A legnagyobb szakmai elismerést arató Göcsey Józsefet nem kell bemutatni olvasóinknak, hisz grafikáit több ízben közzétettük, őt magát pedig egy korábbi számunkban mutatjuk be. Dobos Tünde — főiskolai hallgatók által — ritkán művelt műfajt választott. Illusztrációi gyéni hangvételűek, sajátos mikrovilágot tükröznek. Dobos István geometriai hatású alkotásai és Takács István portré-művészeti új próbálkozásokról vallanak. Több ilyen ízfésformáló, főiskolák alkotókat bemutató „belső-tárlatra” lenne szükség.

A kollégisták kézimunkáit is elismerés illeti. Mint dr. Szabó G. Mária főiskolai adjunktus megnyitójában elmondta, jó pél-

dem munká is elkezdődött; míg a résztvevők többsége Várkonyi Baláznak, a Magyar Rádió szegedi tudósítójának értékes előadását hallhatta a riportkészítés mesterfogatásairól; néhányan már magnóval az oldalukon dolgoztak: óvodákban, üzletekben, kollégiumokban és az utcán kérdezősködtek a Mikulással kapcsolatban. Délután a már elkészített riport-nyersanyagok kerültek terítékre, a stúdiók ezeket végighallgatva formálták saját maguk és társaik elképzeléseit a riportkészítésről.

Este 3 csapatra oszlott a TEST: a résztvevők különféle, a stúdiózással kapcsolatos agyafurt, tréfás, vidám feladatokban mérték össze erejüket. Legnagyobb sikerre a „süketnéma” instrukciós játéknak volt. Ebben egy képeletbeli üvegfal túlsó oldaláról kellett rávenni egy másik játékost különféle cselekvéssorozatok eljátszására. Jó humorérzékéről tettek tanúbizonyságot a résztvevők, mikor bemutatták mini-hangjátékukat, melyet előre megadott, öletszerűen összeválogatott zörejekre alkottak. Készítettek képzelt riportot és valóságosat, mikrofonzsinórt időre, olvastak nyakatekert szöveget hiba nélkül úgy, hogy fejhallgatójukban saját hangjukat hallották — 2 másodperc késéssel, visszhangosítva. A győzelmet végül a SZOTE stúdióból alakult „A SEJT” fedőnévű csapat szerezte meg.

Ezt követően mindenki a MŰSOR-ra koncentrált, saját anyagát montírozta, alakította. Vasárnap délelőtt némi vita után a forgatókönyv is kialakult és ezután már „csak” a felvétel, majd a tíz kópia elkészítése volt hátra.

A hangulatában is remek találkozó sikere azt mutatja, hogy hasznos dolog közösen megbeszélni problémáinkat, ötleteinket, tanulni egymástól, együtt dolgozni, mivel ennek eredményét nemcsak a stúdiók, hanem a kollégisták is élvezik.

KOMÁROMI ZOLTÁN

TEST '78

December 5-én este Szeged és Kecskemét 10 kollégiumi stúdiója ugyanazt a Mikulás-műsort sugározta. A műsor ajándék — az I. Délmagyarországi Területi Stúdiós Találkozó (TEST) ajándéka mindenkinek, akiben él még a Mikulás varázsa — hangzott el a bevezetőben.

A VII. Országos Stúdiós Találkozó záróközleményének szellemében „született meg” december 1-én Szegeden, a SZOTE Apáthy Kollégiumában a TEST. A rendezvény sikerén a házigazdákon kívül mintegy 40 stúdiós „bábáskodott”. A találkozó elsődleges célja a személyes kapcsolatok felvételén túl módszertani segítséget nyújtani elsősorban a beindulás gondjaival küszködő kis stúdióknak.

Az ország 7 stúdiós körzete közül a szegedi az, amelyik az utóbbi években a legjobban fejlődött. Három éve még csak 4 stúdió működött, ma 10, ez azonban abból adódik, hogy az intézményeken belül több stúdiós dolgozik, kollégiumonként 5—10 emberrel. Az ilyen kis létszámú kollektívák időbeli elfoglaltsága — a felszerelés kezdetlegessége miatt is! — igen nagyfokú, problémát jelent rendszeres képzésük (technikai és műsorkészítési) az információ — és műsorcseré.

Ezeket a gondokat segíthet a TEST, itt a személyes találkozássok, beszélgetések kapcsán remek lehetőség kínálkozik a tapasztalatcserére és továbbképzésre. A mostani rendezvény fő témája a riport, a riportkészítés volt. A stúdiók munkájában, éppen az aktuális tartalom miatt ennek igen fontos szerepe van. Annak érdekében, hogy a tanulóknak közvetlenül is hasznát vegyék, elhatároztuk, hogy közös Mikulás-műsört készítsünk, amely éppen ezért kiemelt helyet töltött be a programban. Már az ismerkedési est is szerkesztéségi ülés alakult, melyen a jelenlevők többsége feladatot vállalt. Szombaton délelőtt már az ér-

Jugoszláv vendégek

A KISZ Csongrád megyei Bizottságának meghívására novemberben a Jugoszláv Szocialista Ifjúsági Szövetség vajdasági választmányának delegációja tett látogatást megyénkben. A vendégek — Teodora Konrad és Drescsán Ugrén Mária —, Milan Milanidovic, a JSZISZ vajdasági tartományának választmányi elnökének vezetésével ellátogattak a József Attila Tudományegyetemre. A jugoszláv fiatalok képviselőit J. Rác János rektorhelyettes fogadta, aki tájékoztatást tartott az egyetemen folyó oktató-nevelő és tudományos munkáról. Megemlítette az itt tanuló jugoszláv diákokat is, akik közül többen szereztek tudományos mi-

nősítést, s tevékenységükkel szoros kapcsolatban az országaink közötti együttműködést.

A KISZ KB Intéző Bizottságának tagja dr. Vastagh Pál is köszöntötte a vendégeket és rámutatott a KISZ és a Jugoszláv Szocialista Ifjúsági Szövetség kapcsolatának eddig elért eredményeire. Ezt követően az egyetemi KISZ-szervezet működéséről és munkájáról szólott dr. Csernus Sándor, a JATE KISZ-bizottságának titkára.

A delegáció nevében Milan Milanidovic köszöntötte meg az egyetem vezetőinek a tájékoztatást, s azt, hogy bepillantottak az egyetem fiataljainak életébe.

Csak főiskolásoknak!

November 28-án tartották a szegedi Kisszínházban Ireneusz Iredynski: *Isten veled, Júdás!* című háromfelvonásos drámájának főpróbáját. A főpróba érdekességét a megszokástól való eltérés okozta.

„Bérmentes előadás. Csak főiskolai hallgatóknak!” — olvashattuk mindenfelé a plakátokon. Kedden este az összegyűlt diáksereg érdeklődéssel figyelte a színpadon zajló eseményeket. Az előadás után a rendező, Marek Okopinski körül valóságos gyűrű alakult, a hallgatók beszélgettek, kérdeztek, vitatkoztak. A rendező meglepő módszerről szólott: munkájába bevonja a diákokat.

— *Bizonyára sokat segít a diákok véleménye, ha e szokásaitól nálunk, Magyarországon sem tér el.*

— Amikor október 24-én megérkeztem, közltem kívánságomat. Személyes meghívásomra jöttek el a diákok erre a főpróba. Munkám során állandóan kapcsolatban vagyok az otthoni, a lengyel diáksággal is. Becsülöm, tiszteltem őket. Olyan publikum, amelynek nincs előítélete, bátran kifejeji véleményét. Különböző országokban rendeztem már, s külföldön is tapasztaltam, a diákok közönségnek erősebb a kritikája. — *Az itt elhangzott véleményeknek mennyire veszi hasznát, változtat-e még a darabon?*

— Figyelmesen hallgattam a megjegyzéseket, fejtegetéseket. Még két nap van a bemutatóig. Addig ki lehet küszöbölni néhány hiányosságot. Most például nem volt megfelelő a technikai rész, sőt maradt a színpad az első felvonás elején. A hangsúlyozás

sem volt mindig hibátlan. Néhol elnyeltek a színészek a szavak végét. Erre vigyáznunk kell majd a bemutatón.

— *Rendezett-e már Magyarországon, volt-e kapcsolata magyar diákokkal?*

— Tíz évvel ezelőtt rendeztem Debrecenben két egyfelvonásost. Sok jó színészt és sok rossz előadást láttam akkor. A szegedi társulatot azonban igen tehetségesnek tartom. Kapcsolatom a magyar diákokkal? Debrecenben még nem volt meg ez a módszer az idő rövidsége miatt. Egészen máshol ismerkedtem meg a magyar diákokkal. Vroclavban évente rendeznek színházi fesztivált. Egyik tavasszal a szegedi egyetemisták is szerepeltek, nem emlékszem már pontosan, mikor. Előadásuk megragadott, s a beszélgetések során állásfoglalásukat, meglátásaikat is értékesnek találtam.

— *A mai este után mi a véleménye a szegedi főiskolásokról?*

— Most sem csalódtam. Különösen tetszett, hogy először alakult ki a vita. Nem várták meg az én véleményemet, eltertek a megszokottól. A darab 1961-ben íródott, de sok tekintetben vonatkozik mai életünkre is. Ezt a háttérrel, összefüggést csak az veszi észre, aki fel fogja a dráma mondanivalóját. A főiskolások vitaindítója: Lengyelország problémája hogyan jelentkezik a darabban, érvényes-e más országok viszonylatában. Ma este meggyőződhettem, sikerült felkelteni érdeklődésüket, a lényeges eszméket megértették. Az előadás elérte célját.

DEMETER IRÉN

Egyfelvonásosok közönségsikere

A morbid humorú francia szerző Guy Foissy két egyfelvonásosát tűzte műsorra a Medicus Színpad.

Előző bemutatójukat látva, örömmel nyugtázhattuk, jó rendezőjük van Teszary Gábor személyében. A mostani előadás instruktora Oláh Attila ugyanerről győzte meg a nézőket. Igaz, az első darab — a *Családi Háromszög* — rendezői elképzelései nem érvényesülhettek túlzottan — a szereplők gyöngösege miatt — mégis nyilvánvaló volt az igyekezet. Sophia és Sophie didaktikus dialógusait kellett ugyanis rögtönzötté, nem „kigondoltá” tennie. A két nő közötti ellentétet kellett végsőkig éleztetni, valamelyikük erkölcsi fölényét hangsúlyozva. Az erkölcsi győztes nyilvánvalóan Sophie lenne, — a szerzői-rendezői koncepció szerint. Hogy még sem érezzük annak, az *Lencsés Erzsébet* alakításával magyarázható. Mint riadt, tisztességes még megbirkózik a figurával, de túl könnyeden áll rá a számára mindenképpen meg-alázó „harmadik” szerepére. Igaz, a korábban még lázadó, felsőbb köröket megvető asszony nem tudhatja, mire vállalkozik, s mentségére szolgál, hogy fegyverrel kényszerítik erre. Végülis gyöngösege kedvez a másik asszonynak, terve végrehajtásában. (Nem föltűnő ugyan, de a rendezőnek számolnia kellett volna Lencsés Erzsébet nem egészen tiszta szövegejtésével.) Földesi Irén Sophiájá szintén nem meg-

gyöző, az ő megformálása is inkább a külsőségekre korlátozódik. Nagyvonalúnak, lekezelőnek kellene lennie, a céltudatos gyilkos elszántságának kellene érződnie alakításában. Ehelyett azonban — revolverrel a kezében — csak indulatoskodik, nagy léptekkel aszozik a színpadon, s ijesztgeti a rémült fiatalasszonyt. Talán ő az, aki nem tudja megteremteni a feszültség állapotát, nem tudja élelni a szituációt a csattanóig. Így aztán mindkettőjük szájából túlságosan is didaktikusnak tűnnek a vádak, az érvek, amelyek osztályhelyzetükből adódnak.

Szabó András meglehetősen leegyszerűsített díszlete, piros telefonja, stilizált fotelja tökéletesen jelzi a helyszínt. A jelmezek ötlete nem tudni kitől származik, mindenesetre jól emeli ki a két nő közötti gondolkodásbeli és életviteli különbségeket.

A *Házassági hirdetés* Foissy keserűbb, kiábrándítóbb műve. A két szereplő magatartása az abszurd előzménye, kicsit a Godard-féle Bolond Pierrot és Week-end előfutára. Komikus emberek tragikus élete elevenedik meg előttünk, s tragédiájuk okozója ez a kor, ennek a kornak az emberei. Lelki nyomorúságukat, kiszolgáltatottságukat hátronzogató pótcselekvéssel ellensúlyozák. A nő beteges macska-gyilkosai, a férfi perverz módon megölt gyermekalkotói mindmind ellenreakciók a társadalom „apró” kegyetlenségeivel szem-

ben. Foissy attól ilyen kegyetlen, hogy nem álszemérmeskedik, szándékosan mutat meg mindent a két ember megrontott lelkéből. Oláh Attila, mint a Férfi meg-elevenítője „óriásit alakít”. Minden rezzenésében, minden mozdulatában benne rejlik a megnyomorított emberi lélek érzékenysége, ugyanakkor csak annyira komolykodik, amennyire ezt a darab megengedi, s csak annyira komikus, amennyire kell. Sajnos, a nő szerepében Kulka Janina nem tud megfelelő partnere lenni. Ez nemcsak Oláh nagyszerű alakítása miatt van így, hanem Kulka Janina fegyelmezetlensége miatt is. Az ugyan- is, hogy csak „felmondja” szerepét még nem lenne olyan feltűnő, mint az, hogy végigneveti az előadást. Talán néhány fellépés után sikerül megszoknia a poénokat, s valamivel komolyabban venni a tény, hogy színpadon van.

A darab díszleteit szintén Szabó András készítette, bár nem kimondottan ehhez az előadáshoz. A José Triana játékból visszamaradt kopottas szekrények, rozoga székek most nem tudtak megfelelő környezetet teremteni az előadáshoz.

Az új bemutató nagy reményekre jogosít. Ez nemcsak az előadások színvonalára vonatkozik, hanem a szándékra és akaratra, ami az alkotók részéről megmutatkozik.

— gróf —

Krúdy-est

Az elmúlt években több kiváló költőnkre emlékeztünk, az idén pedig a magyar próza nagy egyénisége, Krúdy Gyula az ünnepeit. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán november 30-án dr. Lőrinczy Huba irodalomtörténész — korábban a főiskola tanára — tartott Krúdy emléket.

Száz éve született a külön, magányos Krúdy. A lírai novella nagymestere volt. Ő volt az, aki 14 évesen publikált először, 55 éves korában búcsúzott. Mégis volt ideje 84 regényt, kétezer nyílt elbeszélést, ezernyi cikket megírni. Műveinek kedvenc alakja (Szindbád, Rezeda Kázmér, Prépostvári, Bánáti stb.) passzív, szemlélődőnek, emlékezőnek ábrázolnak, és egyetlen reális tapasztalatuk, hogy a pusztaság a céltalan. Könyveit ábrándos nyírségi kisasszonyok, és őz gavallérok, havas felvidéki tájak és ódon budai utcák különös álomvilága tölti meg.

Dr. Lőrinczy Huba előadásában Krúdy *Palotai álmok* című regényét bemutatva elemezte az író munkásságát. Utána a főiskola irodalmi színpadának tagjai — Szűcs Péter és Székely Ádám — összeállítású adak elő Krúdy-novellákból.

Konferencia Krakóban

A Krakói Orvosi Akadémián november 12—15. között a szocialista országok orvostudományi egyetemének ifjúsági szervezetei részvételével konferenciát szerveztek. A rendezők meghívása, a SZOTE Gyógyszerésztudományi Kar dékánjának megbízása és az egyetem rektorának engedélye alapján küldöttség utazott Krakóba.

A tanácskozási bolgár, cseh-szlovák, jugoszláv, NDK és szovjet delegációkat is meghívtak. Hazánkat a SOTE KISZ-bizottságával két küldöttség képviselte. Szegedről dr. Kata Mihály adjunktus alapszervezeti párttitkár, Rudis Tibor IV. éves gyógyszerészhallgató, a kari KISZ-bizottság titkára és Jancsi Attila II. éves gyógyszerészhallgató, a külügyi munkacsoport vezetője vett részt.

A jól szervezett, gazdag program keretében plenáris ülést tartottak a békéért vívott harc-

ról, ideológiai és ifjúságpolitikai, elsősorban a hallgatóság tanulásával kapcsolatos feladatokról, továbbá az együttműködési lehetőségekről. A küldöttséget többek között az Orvosi Akadémia rektorhelyettese és a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja is fogadta.

A rendezvény béke-felhívás elfogadásával és hallgatókra vonatkozó kétoldalú szerződés aláírásával zárult. Ezzel a Gyógyszerésztudományi Karok közötti együttműködés a korábbiakhoz képest új szakaszba lépett. A megállapodásban egyebek mellett szerepel a hallgatók cseréje nyári gyógyszerügyi gyakorlaton, kölcsönös meghívás TDK-konferenciára, illetve ifjúsági rendezvényekre.

A nemzetközi konferencia a résztvevő egyetemek közötti szakmai és politikai együttműködés jelentős eseménye volt.

Vitatható adaptáció

Irodalmi művek megfilmesítésénél mindig felmerül a kérdés, mikor jó egy adaptáció. Akkor-e, ha hű mása az eredetinek, vagy akkor, ha a rendező — meghagyva a mű alappondolatát, — alkotó módon sűrít és saját jelrendszerevel igyekszik tolmácsolni, visszaadni a szerző világát.

Nyilvánvaló, hogy már a „hű tükrözés” is tisztességes dolog, ha jól van megcsinálva, ennél azonban jóval magasabb rendű feladatot autentikus átfarmált, „új” alkotást létrehozni.

Sajnos, a *Nem élhetek muzsikó nélkül* című Möriz regény legutóbbi feldolgozása látvány úgy tűnik, Sík Ferenc rendezőnek nem sikerült sem a precíz, korrekt visszaadás, sem az újjáteremtés.

Magától adódik a kérdés, miért választotta a rendező Möriz Zsigmond e korai művét. Mit akart a Balázs-napi történettel elmondani? Azt, hogy sirva vigad a magyar? Vagy azt, asszonyok férje mellett a helye? Ennél azért többet látta az eredeti mű, gyöngösegei ellenére is.

Megleppő, hogy a sikeres rendező múltját bíró Sík Ferenc (a pécsi Nemzeti Színház főrendezője), mennyire nem tudta elkerülni a giccs csapdát. Pedig igyekezett. Legalább is a kezdő képsorok fáradt-részeg portréit, danolászó, nemzeti múltat és jelentő premier plánját erről tanúsították. De ahogy fokozódott a harc, ahogy erősödött a dac Pólika és Balázs között, úgy gyöngült, úgy tűnt el a társadalomkritikai szándék. Helyette egyre többet láttuk Pólika epekedő orcáját, könnyes szemét, egyre töb-

bet hallottuk Balázs szívteppő, nagynéiket megtáncoltató énekét. A jovialis Lajos bácsi tanácsokat osztogat, Zsani néni pedig őri a már szokni kész Pólikát. Közben mindent elárasztó nótaszó, üveg és pohárcsapkodás, urukat és asszonyukat feltő cseledányok, egyszerűen minden, ami a regényben is megvan — csak hangszínyeltőlódással.

Osztér Sándornak nem ez az első találkozási Balázs figurájával. A Fővárosi Művelődési Házban egyszer már eljátszotta ezt a szerepet. A filmben is mindent megtett a hitelesség kedvéért — notázott, ivott, évődött Pólikával.

Szirtes Ági Pólikát keltette életre, benne azonban egyelőre több a személyes báj, mint a tudatos művés.

A három nagynéni közül szemmel láthatóan Tolnay Klári és Gobbi Hilda érzik jól magukat. Máthé Erzsébet idegenül mozog ebben a világban, nem az ő „erős” asszonyiségéhez mért ez a szerep.

„Ha a nézők csak azt veszik észre ebből a filmből, hogy Magyarországon rettenetesen jó élni, hogy itt minden emberközpontú, már akkor is érdemes volt ezt a filmet megcsinálni” — nyilatkozta egyhelyütt Sík Ferenc. Nem valószínű, hogy a másfél órás film megtekintése után ilyen gondolatokkal távoznak a mozilátogatók, nem valószínű, hogy ilyen következtetéseket von le a ma embere.

Mindezek ellenére a filmnek közönségsikere lesz, mert kelleme szórakozást, kikapcsolódást ígér.

G. R.

LEHETETT VOLNA JOBB ELŐADÁS

Ireneusz Iredynski drámája, az *Isten veled, Júdás* elé nemigen kívánkozunk a „hagyományos”, „tipikus”, „megszokott” és hasonló tartalmú jelzők.

Főhőse nem bibliai alak. Nevét, mely a keresztény világban egyet jelent az árulással, apja egy hőbortos ötletének köszönheti, s hogy végül júdásként cselekszik, annak a „nomen est omen” intelméhez semmi köze. Sorsa a két malomkö közé került, szükségszerűen bukásra ítélt emberé.

A probléma az elvonatkoztatás legmagasabb fokán, minden történelmi, társadalmi konkrétum nélkül fogalmazódik meg. Az alapszituáció, akár egy matematikai képlet: egy hatalom, s vele szemben a „főnök” tizenkét emberével, akik e hatalmat meg akarják dönteni. Ezenkívül nem tudunk meg az ellenfelekről szinte semmit.

Júdás konfliktusa tisztán etikai: fölteszi egy ügyre az életét, üldözést, verést, megaláztatást szenved érte, majd ugyanezt az ügyet eladja. Más választása nincs, mert rájön, hogy mindkét fél eszközei egyformán mocskosak, s hogy neki — miután árulónak bélyegezték — egyik oldalon sincs helye. Megteszi, amivel gyanúsították, de a társai feladásával szerzett pénzt nem tudja élvezni; árulása az öngyilkosságba kergeti.

A szerző olyan mélységeket bolygat, ahol a hagyományos dráma számos kellékével — ítélet, erkölcsi tanulság, pozitív és negatív hős — nem lehet mit kezdeni, mert ezek a kategóriák eleve értelmüket veszítik.

Az újszerű problémafelvetés újszerű színházat kívánt, s ennek létrehozására vendégrendező, Marek Okopinski vállalkozott. Bár a rendezésnél nyilván felhasználta a lengyelországi előadások tapasztalatait, a szegedi bemutató nem hozott teljes sikert. Rögtön hozzá kell tenünk: nemcsak a rendezés hibájából. Igaz, az sem tudott olyan légkört teremteni, ami Iredynski gondolatait megfelelő hőfokon közvetíthette volna.

Az például kevésbé „modern” színműveknél sem érthető, hogy egy megkötözött, kínzásra szánt ember üvöltve tiltakozik megalázó helyzete ellen, majd ellenfele véleményét mondhatni közönyösen végighallgatja, s miután az befejezte, ismét az előbbi hangerővel ordít. Az eset nem egyedi, egy-egy verbális érzelmi megnyilatkozást szinte semmi sem készít elő, így azután kizárólag a néző jóindulatán múlik, hogy elhiszi-e vagy sem.

A díszlet — Andrzej Markowicz tornaterme — annyit adott a darabhoz, amennyi kellett. A színészek olykor kevesebbet.

FUTÓ GYÖRGY

TALÁLKOZÓ PRÁGÁBAN

Egyórás kellemes, napfényes repülőút után fokozódó izgalommal érkezett meg 25 fős delegációnk Prágába a Szocialista Országok Egyetemi és Főiskolai Hallgatóinak II. Találkozójára.

Plenáris üléssel kezdődött a találkozó. A delegációk gyülekezésekor énekszóval köszöntötték egymást, a felszólalásokat követő vastagsokot ütemes „druzsba, druzsba” kiáltások kísérték. Itt olvasták fel Gustav Husaknak, a Csehszlovák Kommunista Párt főtitkárának, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság Elnökének üdvözlését, majd a Csehszlovák Szocialista Ifjúsági Szövetség elnöke szólalt fel, többek között hangsúlyozva: „tudást szerezni jog és nem privilégium”, s a fiataloknak együttes erővel kell harcolniuk a munkáért, a munkanélküliség ellen a világ minden táján.

Délután autóbusszal szálltunk, hogy Lidicébe menjünk, ahol a megemlékezés virágait helyezték el a küldöttek vezetői, majd a vietnami delegáció vezetője emlékeztetett meg a fasiszmus áldozatairól.

Este a több mint félezer éves Károlyi Egyetem nagyteremében tartotta ünnepi ülését a Nemzetközi Diákszövetség Titkársága.

A következő napon valamennyi ország részvételével öt szekcióban kezdődött meg a széleskörű tapasztalatcsere. Az első munkacsoport a „Marxista-leninista világnézet formálása az ifjúsági szövetségek fő feladata” címmel tárgyalta meg a fiatalok nevelésével kapcsolatos kérdéseket. Megállapították, hogy a marxista-leninista világnézet megszilárdítása mellett a szocializmus építésének gyakorlati lépéseivel is meg kell ismertetni az ifjú nemzedéket: a szakmai képzés minőségének javítása és az építőmunkában való részvétel a kommunista nevelés fontos területei; a szocialista országok ifjúsági szövetségei diákjainak akcióegységben kell fellépniük a nemzetközi osztályharcban, a fegyverkezési hajszá ellen, a neutronfegy-

ver betiltásáért, szolidaritásukat kell éreztetniük a vietnami nép harcával.

„Tanulás, alkotás, munka — szocializmus” témában folyt nagyon hasznos beszélgetés a második szekcióban. A résztvevők megegyeztek abban, hogy a fejlett szocialista társadalomban az új ember nevelése rendkívül összetett feladat: a tudományos világnézet kialakítása, az állandóan fejlődő erkölcsi normák teljesítése, céltudatos készültség a jövő hivatásunkra, a szakmai-politikai tudás állandó mélyítése a fő követelmények. Egybehangzó volt a vélemény: a kislétszámú tanulócsoportokban végzett munka segíti elő leginkább a tanulmányi feladatok színvonalas elvégzését. Kiemelték a TDK-munka jelentőségét, méltatták a szocialista országok diákjainak tudományos diákköri konferenciáját, melyet először hazánkban rendeztek meg 1976-ban. A diákok szerepéről a szocialista életforma megszilárdításában — ez volt a vita témája a harmadik szekcióban. A jelenlevők hangoztatták, hogy a marxista-leninista világnézet alapján formálódnak a fiatalok erkölcsi tulajdonságai. A párt politikájában való aktív részvétel, feladataink színvonalas megoldása érdekében mind jobb tanulmányi eredmények elérésére kell törekedni.

A negyedik munkacsoportban a szocialista országok diákjainak internacionalista neveléséről, a békéért, a nemzetközi enyhülésért vívott harcban való részvételükkel kapcsolatos állásfoglalásaikat fejezték ki a küldöttek. Hangsúlyozták, hogy a szocialista ifjúsági szövetségek Helsinkin szellemében, annak erősítésén munkálkodnak. Kiemelték a szocialista hazafiság és internacionalizmus elválaszthatatlanságát. Összintén beszéltek problémáikról: Vietnamban sok gondot okoz még a burzsoá-nacionalista ideológiai maradványok leküzdése. Kubai barátaink a honvédelmi nevelés fontosságára hívták fel a figyelmet: a szocializmus fegyveres vé-

delmének biztosítása, a békes építőmunka elengedhetetlen feltétele. Kölsönösen egyetértettek abban, hogy az internacionalista nevelés, a népek közötti barátság elmélyítésének fontos lehetőségei, a világ ifjúságának nemzetközi találkozó, a tudományos konferenciák, az ifjúsági szövetségek nemzetközi kapcsolatai, a diákszínpadok, építőipari brigádok cseréje. Külön méltatták a XI. VIT óriási sikerét, mely nagyban elősegíti a világ haladó ifjúságával való együttműködést, a leszerelést, a békéért, a népek függetlenségéért, az imperializmus, kolonializmus, neokolonializmus, a tőkés kizsákmányolás elleni harcban.

Az ifjúsági és diák-kiadók, szerkesztők is széleskörű tapasztalatcsere folytattak meghatározott feladataikat a jövőre vonatkozóan. Az egyetemi sajtónak segítenie kell a szocialista, kommunista emberré válást, a társadalmi haladást fékező tényezők feltárását, magyarázta, megértetnie kell a szocialista társadalom építésével járó problémákat. Szolgálnia kell a politikus-gondolkodásmód kialakítását, emellett igen nagy szerepe van az oktatók és hallgatók közötti ösztönző, jó kapcsolat megteremtésében.

A záró plenáris ülésen többek között felszólalt Boros János műegyetemista, s a SZET munkáját, jelentőségét emelte ki. Valamennyiünk számára megszívlelendők lehetnek egy fiatal varsói tudós szavai: „Ne féljünk a lapátoktól, de ismerjük meg a számítógépeket is!”

Nagy taps köszöntötte a világúr hőseit — Vladimír Remek csehszlovák és Oleg Makarov szovjet űrhajósokat —, akik ugyancsak részt vettek a tanácskozáson.

A küldöttek hatalmas lelkesedéssel fogadták el a találkozói felhívását, amely a diákok a fejlett szocialista-kommunista társadalom aktív építői jelmondat jegyében szól a világ ifjúságához.

FENYVESI ERZSÉBET

Versengés

Szellemi öttusa címmel vetélkedő kezdődött november végén a JATE Természettudományi Karán.

Az első fordulót november 23-án bonyolították le, huszonnyolc ötfős csapat részvételével. A vállalkozók öt-öt feladatlapot töltöttek ki, melyek politikai, képzőművészeti, zenei, sport és irodalmi témájú kérdéseket tartalmaztak. A tizenkét legjobb csapat jutott a második fordulóba, közülük kerül ki az az öt, amely — természetesen egyre nehezebb feladatok mellett — az elsősegélyt verseng majd a második félévben.

IMT-diákszeminárium

„Az időszerű az emléket, az emlék az időszerűséget termékenyíti meg.” — ezzel a Paskándi Gézáról származó gondolatot lehetne jellemezni a II. Országos Ifjúságmozgalom-történeti Diákszemináriumot, amelyet december 2-án rendeztek meg Budapesten az Államigazgatási Főiskolán. A diákszemináriumon az ország felsőoktatási intézményeinek képviselőiben közel száz oktató, hallgató vett részt. A tanácskozáson többek között felszólalt Jakab Sándor, az MSZMP KB osztályvezetője, Svéd László, az MSZMP KB Párttörténeti Intézetének Főosztályvezetője, dr. Kahulits László, az OM főosztályvezetője, dr. Nagy Sándor, a KISZ KB titkára és dr. Vastagh Pál, a KISZ KB IB tagja.

A plenáris ülésen elhangzott beszédekben szó volt a fiataloknak a munkásmozgalomban betöltött szerepéről, a burzsoá ideológia elleni harc jelentőségéről, az ifjúsági szervezet réteg munkájának fontosságáról.

A Diákszemináriumon került sor a KISZ KB által a kommunista ifjúsági mozgalom zászló bontásának 60. évfordulója tiszteletére kiírt ifjúságmozgalom-

történeti pályázat díjainak kiosztására. Az első díjat a Barát István által összeállított, a mezővári paraszti fiatalok helyzetét bemutató dolgozat kapta. Második díjat nyert a Szekeres Melinda által szerkesztett KLTE KISZ-történeti füzetek, valamint Gézi Sándornak, a Kosuth Lajos Katonai Főiskola mozgalmi múltjáról szóló munkája. Három dolgozat kapott harmadik díjat: Varuga-Sabján László a PTE, Pais Imre a BME, Csorbák Lajos pedig a Debreceni Agrártudományi Főiskola ifjúsági mozgalmanak történetét dolgozta fel.

A szekciófoglalkozásokon részt a díjnyertes pályamunkákról hallhattunk ismertetőt, részt hozzászólások hangzottak el a délelőtti előadásokhoz. Ez utóbbiakban az az igény fogalmazódott meg, hogy fokozottabban nyújtsanak lehetőséget a kutatóknak a publikálásra.

Végül megjegyezzük, hogy a József Attila Tudományegyetemen az elmúlt féléves időszakban megtörténtek az előkészületek, s várhatóan két év alatt elkészül a Szeged ifjúsági mozgalmanak történetét feldolgozó gyűjtemény.

NAGY MÁTYÁS

Diákéveink a meghatározók

Sokak szerint az egyetemre csak bekerülni nehéz. Aki egyszer a falakon belül került, már „sinen” van; ha nem teljesen antitalentum, néhány év múlva diplomát szerez, s ha azután állást is kap hozzá, a többi már gyerekjáték. Legfeljebb azon lehet vitatkozni, hogy itt vagy ott szerzett, ilyen vagy olyan szakos diploma mennyit ér. Arról ritkábban esik szó, hogy az oklevél értékét nemcsak a pecsét meg az aláírás jelenti. Persze tény, hogy a lehetőségek nem egyformák, s ezen a haladó egyetemista aligha tud változtatni. Legfeljebb törli magát, „hajt”, hogy végzés után ha a körülmények nem is, de az ő lehetőségei jobbak legyenek. Ez azonban csak a munkába állásig tart. Utána már nem fontos, hogy hol volt az „alma mater” és az sem számít, hogy milyen átlag díszlik vagy szerénykedik azon a bizonyos okmányon. De, hogy mennyit ér, hogy tulajdonosa előzőleg négy, öt vagy hat évig mit csinált, az akkor derül ki! És ebben a szakmai felkészültségen túl is sok minden benne van.

A közművelődési törvényt nyilván nem elsősorban az egyetemistáknak találták ki. Viszont az értelmiségre, s köztük a fiatalokra a végrehajtásban nem akármilyen szerep vár. Annál inkább, mert a törvény megszületése előtt sem azt várták tőlük, hogy munka után magukra zárják az ajtót, s megmaradjanak „szellemi elitnek”, az átlagember számára megfoghatatlan elszigeteltségben. Erre, s az ellenkezőjére is bőven akad példa. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ilyenkor az elvárás már nem sokat segít. Aki dolgozik — három-négy helyen, három-négy másik helyett — nem akkor kezd, s aki

semmit nem csinál, többnyire annak is „priusza” van.

Messzire vezetne, ha azt akaránk kideríteni, mikor, milyen körülmények között alakul ki e két alapállás. Egy azonban biztos: az egyetemi, főiskolai évek meghatározók. A szülői házból vagy a középiskolából hozott nyitottság itt válhat vállalt életformává, s még a visszahúzóds, a befelé fordultság is megváltoztható.

Kérdés, hogy mit tesz, mit tehet ennek érdekében az egyetem. A közéletiségre nevelést tanrendbe nem foglalhatja. Az oktató magatartása, személyes példája — jó kapcsolat esetén — sokat segíthet, kell is hogy segítsen. Anélkül, hogy e tekintetben a tökéletességet, minden tanár maximális odaadását emlegetnénk, rögtön hozzá kell tenni: ez még, magában édeskeves. Hiba lenne ugyanis azt hangoztatni — kényelmi szempontból olvkor megteszik —, hogy az esetleges hiányosságok mind az oktatásra, nevelésre vezethetők vissza.

Túl azon, hogy az egyetem nem „szolgáltatóház”, nem szabad elfeledkezni róla, hogy az itt élő emberek egymást is formálják: s az, hogy milyen a közérzetük, mit profitálnak ebből a néhány évből, rajtuk is múlik. Az egyetemista közéleti tevékenysége viszont nem ott kezdődik, hogy előadásokat tart egy isten háta mögötti falu kulturházában, vagy társadalmi munkában ilyen-olyan funkciókat magára vállal. Hogy erre a „vonatra” ráálljon, előbb a falakon innen kellene tájékozódni. Elmenni a csoporttárs előadóestjére, nem egy gépelt program alapján ítélni a klub műsoráról, s ha egy-két produkció nem tetszik, megpróbálkozni valami jobbal.

A kari, a kollégiumi közösség a KISZ-alapszervezet sugallhatja, mi több, pusztán a belső tartással ki is kényszerítheti ezt a megközelítést. Nem titok: jelentős részük még messze van ettől. Abban viszont így is segíthet, hogy megint a hallgatókat élni az adott lehetőségekkel. Amennyiben erejéhez mérten megteszi, akkor már elvárásai is lehetnek.

Persze vannak a gátlások, a zárkózottság. E gátlásokat azonban nemcsak tudomásul venni, feloldani is lehet! Méghozzá a közösségben, mert addig, míg az érdeklődő, aktívabb hallgatóra a többiek rástűtik, hogy nyűzsög, hogy „virítani” akar, a másik hetvenszer meggondolja, mielőtt csinálna valamit.

A szemlélet tehát megfogható a kezdeményezést, különösen, ha az némi félszességgel is társul. Nem ártana viszont a fedezékből kritizáló „szemlélődőkben” is tudatosítani a végzés utáni társadalmi elvárásokat, hogy ne csak mint távoli, bizonytalan tartalmú „veszedelem” lebegjen előttük, ha lebeg egyáltalán. Több propagandát érdemelnének az egyetemen kívüli közéleti, közművelődési munka lehetőségei is. De ha egy nemzetközileg elismert magyar rendező filmjét egyetemi vetítésen tizenötven vagy húszan nézik, ez sem váltja meg a világot...

Szeptemberben egyik klubunk közművelődési kört indított. Nem saját szórakozására, hanem mert végzett hallgatók jöttek vissza, segítséget kérni a munkájukhoz. A példa sokat elmondhat a maiaknak is. Ösztönözheti őket a tájékozódásra, a meglevő lehetőségek jobb kihasználására. Mert nekik még nem késő!

F. GY.

A jurátusok hetének krónikája

Az elsőtűtött teremben végigéltatott pislákoló viharlámpa az idei Jogászhet legnagyobb attrakciójának, a Nem útik a jogászt agyon! játékos sportvetélkedőnek a kezdetét jelezte. Mi-

Papp Ignác dékánhelyettes, Szabó Béla, a Rektori Hivatal titkára, Lela István, a Csongrád megyei KISZ-bizottság honvédelmi felelőse és Vastagh György, a városi KISZ-bizottság titkára —

tak a legerősebbeknek. E játék érdekessége volt még, hogy az ötödévesek szempillantás alatt elhúzták az oktatókból álló csapatot. A vesztesek azonban csak mosolyogtak a dolgon. (Lehet, hogy arra gondoltak: az ő idejük még csak ezután jön — lévén nemsokára államvizsga-időszak?)

Minden kockázatot

megért az újabb vetélkedés az évfolyamok között. A rendkívül összetett feladat azzal kezdődött, hogy kiskapuba kellett berúgni a labdát, majd két műanyaqlábtörőn mocsáriárásban folytatódott a játék. Végül a talicskázás következett, melyben a „taligamber” medicinlabdát gurított fejjel maga előtt. Még leírni is hosszadalmas és bonyolult, hát még végigcsinálni! Rőgtön ezután a jurátus-délutánról immár elmaradhatatlan *rugby-csata* nyújtott látványosságot a közönségnek. (Bár valóban tömegsport ez a játék, a jövőben azonban nem ártana valami mással felcserélni.) S hogy a meghívott élsportolók se maradjanak ki a műsorból, Nébald György és Maróth Péter tartott izgalmas *vívóbemutatót* hallgatók közreműködésével. Új színt hozott a sportdélutánon a bűváruszonnyal és eser-

„Hajóvontatók” a bevonuláson

előtt azonban a november 23-i újszegedi Sportcsarnokbeli események taglalására térnénk, szólnunk kell néhány szót az egyhetes jurátus-ünnep rendezvényesorozatának főbb állomásairól.

elfoglalták az őket megillető főhelyet, az évfolyamok demonstrációjával megkezdődött a helyszíni pontvadászat, A felvonulók sorában különösen megkapó volt

Ballagás és tömegsport

Kezdődött minden az ötödéves joghallgatók sallangmentes, ám igencsak megható búcsúztatójával a kar épületében. A ballagási ünnepséget követően november 18-tól a sport, méghozzá a tömegsport kapott elsődleges teret az események sorában. Először a *tömegúszóversenyt*, valamint a *vízilabda-bajnokság* mérkőzéseit didereghették végig a SZUE-ban a legbátrabbak. Majd — nem feledkezve meg a mulattatásról sem — a gömbérzéssel kevésbé megáldott jogászfifjokok vívtak nagy csatát az Ady téren a *bénafoci* keretében. Az elmondottakhoz kell hozzászámítanunk a vetélkedő előzetesen megoldandó feladatait, továbbá a városszerte bemutatott csalogatót. S ezzel már minden készen állt a nagy játékokra! A játékokra, amelynek néhány versenyszáma — talán a hagyományokhoz való túlzott ragaszkodás miatt — lassan kezd megszokottá válni. Miután a *Bírák Tanácsának* tagjai — dr.

A bírák tanácsa

a szárnyaló oktató látványa, de semmivel sem maradt el mögötte a hajóvontató-hallgatóit rabláncra küzdőterre hajtó tanszékvezető tanár. A legerősebb torkúak ezután még hallattak néhány vérfagyasztó csatakiáltást, majd a legizmosabbaknak, a kötélhúzóknak adták át a játékeret. Meglepetésre ebben a versenyszámban az elsőévesek bizonyul-

nyóval felszerelkezett *oktatók rollerversenye*. A győztes, ajándékképpen, hazavihette a nem éppen stabil járművet. Meglepetésében felhőrdült a nézősereg, amikor a csfkóruhába öltözött rabok megjelentek a küzdőtéren, természetesen megbillincselte kézzel. Feladatuk egyáltalán nem volt könnyű, ugyanis a csarnok közepén elhelyezett asztalon le-

A hagyományos kötélhúzas...

vő kifliket szétbontva kellett előkeresniük a szabadulást jelentő bilincskulcsokat.

Szexparty labdával

A vetélkedő programjában ismét nagy sikert aratott az *oktatók paródiája* című játék, amelyből kiderült, a hallgatók kifogyhatatlanok az ötletekből, ha a tanárok „cikizéséről” van szó. Mindenesetre dicséretes az is, hogy a szaktekintélyek vették a lapot, s jókat mosolyogtak utánzóikon. Nemkülönböztetve nagy tetszést váltott ki a *bűvárfoci*, melyben ékezetekkel és víziszeművel ellátott labdarúgók kergették a pettyest a parketten. A jogászévfolyamok versengésében a legnagyobb várakozás a *Szezeljünk!* elnevezésű játékot előzte meg. A dolog érdekességét — mielőtt bárki is rosszra gondolna — az adta meg, hogy fiúk és lányok derékfájón egymás közé szorított medicinlabdával voltak kötelesek lassú futásban megtenni a kitűzött távolságot. Befeje-

zésképpen a *Bírák Tanácsa* kihirdette ítéletét, amelynek értelmében a jogászelöltek idei vetélkedésében a másodévesek működtek közre a legaktívabban. Őket az ítélkező testület három rúd téliszalámi és két üveg ecetes uborka elfogyasztására kötelezte, a második helyet megszerző negyedévesek büntetése: két rúd szalámi és egy üveg savanyúság lett.

Végezetül hadd jegyezzük meg — éppen e nagyszerű és szép jogász hagyomány további fejlődése érdekében; az ez évi vetélkedő kevésbé volt olyan pergő ritmúsú, mint a korábbiak. S ez a tény arra enged következtetni, hogy talán jobb lenne újabb, frissebb ötletekkel megmozgatni a hallgatókat, oktatókat a jövőben.

Az Idei Jogászhet záró eseményét — ugyancsak híven a hagyományokhoz — a november 24-én megrendezett *nagyszabású Jogászbál* jelentette.

SZALAY ZOLTÁN

Rolleren a békalábas oktatók

Kívánságuk szerint történt-e?

Az olvasó bizonyára emlékszik rá, hogy még az év elején, februárban, megkerestünk a JATE-n és a SZOTE-n öt embert: oktatót, dolgozókat, hallgatókat. Akkor arra kértük őket, beszéljenek egy esztendő szülő terveikről, emberi vágyaikról, legsajátabb elképzeléseikről. Már annak idején is megfogalmaztuk, mindezzel célunk az, hogy beszélgető partnereinket emberközelbe hozzuk, bemutassuk, miként telnek hétköznapjaik, mi okoz számukra örömet vagy esetleg szomorúságot munkájukban, magánéletükben.

Komoly játékunk folytatásaként most — az év végéhez közeledve — ismét leültünk velük beszélgetni. Természetesen, arról volt szó, hogyan teljesültek, valóra váltak-e kívánságaik. **Dr. Simon Ferenc** tanársegéd: — Az év első felében, ahogyan azt februárban is elmondtam, gyakorlati pártmunkában vettem részt a szegedi vállalatoknál, üzemekben. E feladatot, úgy érzem, sikerrel teljesítettem. A nyár a totális pihenést jelentette számomra, hosszú évek után először. Igyekeztem minden percet kihasználni az erőtöltésre, szépirodalom kívüli más nem volt a kezemben. Erre egyébként szükségem is volt, ugyanis összes rendkívül zsúfoltak voltak a napjaim. A munkába beletartozott az oktatás — elég sok órámm volt az elmúlt tanítási időszakban —, továbbá szociológiai felmérésekben vészek részt, s ellátok néhány más funkciót is. Megjegyzem ez a sok irányú elfoglaltság a magánéletemre is kihatással volt, kicsit szétesetté tette a személyiségemet. A változást leginkább az jelentené, ha pár hónapra függetleníteni tudnám magamat. Annak nagyon örülök, hogy végre eljutottam odáig, komolyan foglalkozhatok Hegellel. A filozófus berilni korszaka lesz a té-

mája kandidátusi - dolgozatomnak, amelyet három éven belül szeretnék elkészíteni.

Róza Istvánné, az Állam- és Jogtudományi Kar portása:

— Gyorsan elszaladt az az év is, szinte észre sem vettük. A hétköznapok általában úgy teltek, akárcsak a korábbi években. Kétnaponként itt ügyeltem a karon, hétvégeken pedig a kasszási tanyákon dolgoztunk a férjemmel. A kerítés már részben elkészült, s nem panaszkodhatunk a termésre sem — a szárazság ellenére elég jó volt. Persze, van még rajta javítani, csinósítani való. Ez egyébként az is jelenti, hogy ennek az esztendőnek a végén mégsem hagyom abba az itteni munkát, szeretnék még egy évet dolgozni. Annál is inkább, mivel az uram jövőre nyugdíjba megy. Családunkban a legszebb pillanatok azok voltak, amikor az öcsém fia májusban megnősült, szeptemberben pedig átvette az orvosi diplomáját, Most Kiskunhalason van állásban, ott laknak a feleségével együtt.

Rudis Tibor gyógyszerész-hallgató:

— Az év elején elmondott terveimet többé-kevésbé sikerült megvalósítanom. Öt tizedet javítottam a tanulmányi eredményemen, de nem elégszem meg ezzel. Már csak azért sem, mert az érdemjegyek nem mindig fejezik ki hűen a tudásomat, felkészültségemet, s úgy érzem, hogy szakmai téren továbbra is sok a pótolni való. Ami a közéleti tevékenységemet illeti, májusban megválasztották a kar KISZ-szervezetének titkárává. Ezzel természetesen elfoglaltságaim száma inkább növekedett, mintsem csökkent volna, annak ellenére, hogy néhány egyéb funkciót leadtam. Azt a két fontos feladatot, melynek teljesítését célul tűztem ki, sikerült valóra váltanunk. Szorosabbá

vált az együttműködésünk az orvosegyetemistákkal, másod-harmadéveseket vontunk be a vezetőségbe. Újdonság, hogy eljegytem magam egy kislányt, ez azt hiszem jelentős változást eredményezett nemcsak a magánéletemben, hanem a tanulásban, a közéleti munkámban is. Beszüntettem a könnyű fajsúlyú szórakozásokat, a munka után fennmaradó időt súlyozottan a tanulásra fordítom. A titkárrá való megválasztásom és a harmonikus kapcsolat mindenképpen pozitív változást hozott az életemben.

Komjáthi Mihály joghallgató:

— Ebben az esztendőben eddig minden úgy alakult, ahogy elképzeltem. Sikerültek negyedévi szigorlataim, nyár eleje óta a szakdolgozatomat készítettem, amelyet az ősszel sikeresen megvédtem. Augusztusban és szeptemberben — társaimhoz hasonlóan — hathetes szakmai gyakorlaton vettem részt leendő munkahelyemen, a ceglédi Lenin Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben. Jelenleg számomra a legfontosabb a tanulás, hiszen máris benne vagyunk az államvizsga-időszakban. A diploma megszerzése után a dolgos hétköznapok következnek, sajátos feladatokkal: szeretnék minél hamarabb beletanulni a szakmába, jól végezni a munkámat, s a lehetőség szerint korán letenni a szakvizsgát. Magánéletemben bekövetkezett a bizonyos „minőségi” változás — július elején megnősültem. Ez, úgy érzem, nyugodtabbá tette mindennapjaimat. Eligazodás az életemben bekövetkezett az a bizjellemezni az eltelt egy évet.

Vadas Györgyné dr.-ral közbejött betegségem miatt sajnos, nem sikerült beszélgetnünk. Nekem ezúton kívánunk minél hamarabb teljes gyógyulást.

— szalay —

Ötven mérkőzés után

Félidejéhez érkezett a József Attila Tudományegyetem Edzett Ifjúságért hallgatói kispályás labdarúgó kupájának immár másodikban kiírt közdelemsorozata, amelyen nyolc egyetemi csapat vesz részt. Az eddig lejátszott mérkőzések alapján örömmel állapíthatjuk meg, hogy — a múlt évtől eltérően — idén a csapatok lelkesen és fegyelmekkel, a sorsolások megfelelően játszották le a találkozókat.

A korábbi tapasztalatokat is figyelembe véve, nagyon jó kezdeményezésnek bizonyult, hogy a fordulokat kedden este villanyvilágítás mellett bonyolították le az Ady téren, így valamennyi együttes a legjobb összeállításban vehette fel a küzdelmet. Az eddig lejátszott 50 mérkőzés

alapján, teljesen megérdemelten a Herman kollégium együttese áll az élen. Ez a csapat érdemi meg talán a legnagyobb elismerést, hiszen az egyetemi bajnokságon eddig elért első helyük mellett az ősszel megnyerték a November 7. Kupát, s kitűnően szerepelnek a Radnóti gimnázium pályáján hétfőnként tartott mérkőzéseken is.

A tabella állása:

1. Herman koll.	7 5 1 1	47-14	11
2. Bolyai koll.	6 4 1 1	30-23	9
3. Mat.-fiz. I. évf.	7 4 - 3	23-27	8
4. BTK	6 3 1 2	26-21	7
5. Ortopéd	6 2 1 3	23-28	5
6. JTK I. évf.	6 1 2 3	14-30	4
7. Bütyök	6 1 1 4	20-27	3
8. Bacchus	6 1 1 4	13-25	3

H. L.

Az őszi idény mérlege

A JATE-n 18. alkalommal kiírt népszerű dolgozó kispályás bajnokságban két csoportban 18 csapat vesz részt. Az A csoport a Biofizika és Újszeged fúziójából létrejött **BIOLÓGUS** csapat vezetői (csapatkapitány dr. Herczeg Tamás). Második — az idény végére kissé visszaesett — **KIBERNETIKA**.

Ez a két csapat kiemelkedik a mezőnyből.

Az őszi idény végeredménye:

1. Biológia	9 8 - 1	52:12	16
2. Kibernetika	9 7 - 2	36:17	14
3. Fizika	9 5 - 4	24:23	10
4. ÁFK I.	9 5 - 4	22:29	10
5. Műhely	9 4 1 4	23:19	9
6. SZÉF	9 4 1 5	31:36	8
7. Szerves I.	9 3 1 5	33:30	7
8. Matematika	9 3 1 5	20:28	7
9. JGYTF I.	9 2 1 6	23:41	5
10. ÁFK II.	9 1 2 5	9:37	4

A B csoportban főleg a második csapatok vettek részt. Eből a mezőnyből a **TESTNEVELÉS** (Csapatkapitány: Dienes Géza) emelkedik ki.

1. Testnevelés	7 7 - -	56:12	14
2. Szerves II.	7 6 - 1	29:9	12
3. Old Boys	7 4 1 2	36:27	9
4. Jogi Kar	7 3 - 4	29:27	8
5. SZÉF II.	7 3 - 4	19:30	6
6. JGYTF II.	7 2 1 4	38:36	5
7. Ady tér	7 2 - 5	24:47	4
8. Ságvári	7 - -	7:17:60	-

Amennyire örvendetes, hogy a bajnokságok történetében rekordlétszámú nevezés érkezett, annyira sajnálatos, hogy megszünt az Újszegedi Biológiai épület és a Marxisták csapata. Sok nehézséggel küszködött az Ady tér és a Ságvári együttese, s némi meglepetésre a bajnokaspiránsként emlegetett Jogi Kar csapata is.

Elkezdődtek a kieséses rendszerű Kupa-küzdelmek is. Erre 11 csapat nevezett. Az első fordulóban a Biológia, a Szerves Kémia, a Kibernetika és Matematika és a Műhely csapata jutott tovább a többi 3 helytávasszal kerül betöltésre. Folytatás tehát tavasszal...

AZ IGAZI MEGOLDÁS ÉRDEKÉBEN

Kozmáné Vincze Marianna „Hasznos és szükséges” c. cikke (Szegedi Egyetem 1978. november 28. 8. lap) néhány olyan gondolatot ébresztett bennünk, melyet fontosnak tartunk a Szegedi Egyetem hasábjain kifejteni. Teljes mértékben osztozunk a cikk-írő indulatában, nemcsak felháborodásában, viszont szeretnénk rámutatni bizonyos túlzásokra és téves értelmezésekre. (Ezzel nem kívánjuk az állítólagos TTK-s bölcsész ellentétet táplálni — illet egyébként a hallgatók között sem a paprikaföldön, sem az egyetemen nem tapasztalunk.)

A fentiek értelmében felhívunk a figyelmet arra, hogy a cikkíró első mondata: „Hasznos és feltétlen szükséges volt az a munka, amelyet mi, TTK-sok a pusztaszeri tsz-nek végeztünk” alapos félreértésre ad okot. Ugyanis nem derül ki belőle, hogy K. V. M. nem a másik két kar, hanem a TTK hallgatóinak szája sorait.

„Bőséges és tápláló... bár nem egyéni szájzék szerint”... kézzel ebédet (aminek „nem is került kevése az előállítás”) emlegetni kissé túlzásnak tűnik. Szerintünk inkább az operatív bizottság (jogász) tanárelnöke van igaz, aki nyilatkozatában „... az AFÉSZ kisvendéglő nyereszkedési manőverei”-ről beszél a Szegedi Egyetem ugyanazon számának 5. oldalán.

„... be kell takarítani a természet, menteni a még menthető.” Nézetünk szerint a betakarítás és a mentés egyetlen párhuzamba állítása igazán csak akkor jogos, ha a betakarítás egyéb módokat valamilyen előre nem látható természeti csapás megakadályozta. Az idei hűvösebb nyár és a korábban beköszöntő ősz nem indokolja azt, hogy a tsz saját erőből a természetnek csak egy részét tudja betakarítani. (A munka racionálisabb megszervezését, esetleg a betakarítás gépesítését semmiféle természeti erő nem befolyásolhatja.)

„A magyar állam... által „többszörösen meg vagyunk fizetve”. Azt hittük, hogy ez a kérdés már választ kapott, lezárult. Hiszen egyrészt: társadalmunkban a szellemi javak gyarapítása ugyanolyan értékű munkának számít, mint az anyagiaké (lásd: „A mi munkánk a tanulás.”). Másrészt: az embernek legfőbb termelődőnek a fejlesztése minden társadalom alapvető anyagi érdeke. A volt tanulók dolgozóként ezt az állami „többletfeleket” — társadalmi átlagban — megtérítik.

Allamunkban mindenkinek kötelessége a képességei szerinti munkavégzés, s ennek alapján részesedik az anyagi javakból is. Olyan munka, amelyben „... a kapott fizetés... nem munkánk ellenszolgáltatása”, csak egyféle van: az önkéntesen vállalt ügynevezett társadalmi munka. Az illetékesek azonban tudatosan és hangsúlyozottan nem társadalmi, hanem őszi mezőgazdasági betakarítási munkáról írtak, beszéltek. Következésképpen teljesen jogos lenne az elvárás, hogy megkapjuk munkánk reális ellenértékét.

Véleményünk szerint Kozmáné Vincze Marianna cikkének legnagyobb hibája, hogy azt sugallja: ha egyszer a munkában is vagyunk lennénk, nem dobálnánk szét annyi paprikát, ha nem hinnénk, hogy minden tsz-vezető butább nálunk, ha nem kritizálnánk fölényesen és lekicsinylően (a fentiek K. V. M. cikkéből idéztük szabadon), — akkor minden a legnagyobb rendben lenne. Am ez nem igaz. Mi ugyanis (e cikk írói, barátaink, kollegáink) — s ezt már a konkrét esettől elvonatkoztatva mondjuk — kétszáz vagyunk lelkesedésünkkel, hitünkkel, munkánkat — természetesen ellenszolgáltatás nélkül — a társadalom szolgálatába állítani, ha tudjuk és érezzük, hogy erre szükség van. De egyre inkább terjed az a gyakorlat, hogy intézmények, társulások, egyes személyek, körületek tervezés, alapos szervezés, méltányosabb bérezés stb. helyett eleve arra számítanak, hogy végső esetben fegyelmezett katonák és lelkes diákok a mezőgazdasági, hivatás-tudattal teli pedagógusok az oktatásügy, fanatikusan vasutasok a közlekedés (a felsorolást még folytathatnánk) legértékesebb gondjait megoldják — s ez semmiképpen sem tekinthető rendben levőnek. Ha nem a szülők, hanem a rá nem termettség, hanyag-ág, lustaság, „takarékosság”, nyereszkedési vágy veszi irányba önzetlen segítségünket, akkor a pillanatnyi veszedelmet elháríthatjuk ugyan, hosszú távra azonban objektíve ezeket a káros tevékenységeket konzerváljuk. Talán csak akkor nem, ha minia-ók, akik ma romantikus hevületből, az őket megillető juttatások egy részéről, vagy egészéről lemondva kézzel „menteni a még menthető”, felnőttségként, kisebb-nagyobb felelős beosztásban nem felelnek meg arról, hogy ez szükségmenoldás, hogy nem ez az igazi megoldás.

MATKOVICS ÁGNES
KESERŰ IMRE

Magukról (rólunk?) — mások

ELSŐ TÁVIRAT HAZA

Fü: Megbuktam. STOP. Apát felkészíteni! STOP.

Anya: Apát felkészítve. STOP. Csak te is készítsd fel magad. STOP.

TANÁRSEGÉD PANASZKODIK

— Érdekesek ezek az elsővések. Nem fogadják az ember közsönését.

ELSŐ ÓRÁN

Tanár révsort olvas. — Guláy Mária, Hámori Mária, Kovács Mária... Jésszus Mária! Felveték az egész mennyországot.

GÓLYABÁLON

— Hányadéves vagy?
— Másod.
— Akkor ne ölelj ilyen szorosán!

BESZÉLGETÉS A REKTORRAL

— Mikor akar tanársegéd úr megházasodni?
— Gondolom, ha majd az anyagi gondjaim enyhülnek!
— Szóval, agglelejtény marad?

ELSŐ DOLGOZAT

Tanár elbírálja a beadott műveket:
— Kolléga, a maga dolgozatáról csak annyit; legértékesebb része a gémkapocs.

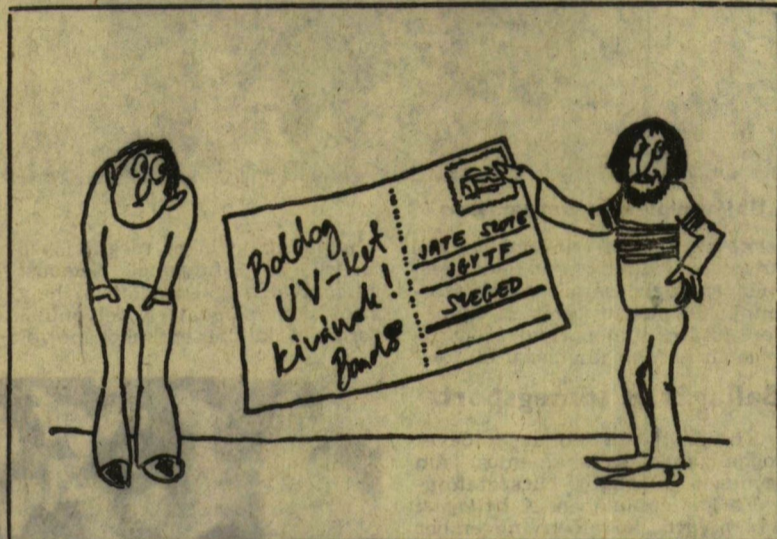
(A Közgazdász-ból)

A TANÁR

Az ügynevezett tanár, kihálóban levő öslény. Egyetem nevű rezervátumokban számos példány él még belőlük. Zsenge idegszálakkal táplálkoznak, de legendás példányai tudvalevőleg az emberhúst sem vetik meg.

Ismertebb fajaik:

A BARÁTKOZÉKONY: Szóval magácska vizsgáznai jött? Húzza közelebb a széket, csókolom a kacsóit, Gizike, még összegyűrődik az az aranyos kis szoknyácskája!

A SZÓRAKOZOTT: Megkevertem a tételeket, emeljenek, fiaim. A piros oszt, nem oszt, durchmarsot csak ász-királyra játszunk!

AZ ELŐZÉKENY: Lenne olyan kedves megnevezni a kedves kolléga, hogy mely kérdésekre tud válaszolni?

A MORBID: Ez már a tizedik egyes az indexében! Jubilálunk, jubilálunk?

A TÜRELMES: Bocsánat, hogy negyedórája elkezdett tömönndának befejezésében megzavarom, de lenne olyan kedves néhány szó erejéig a kérdésemre vonatkozó választ is mondókájába fűzni?

A SZIGORŰ: Sajnálom, de ha Ön még VIII. Henrik zabigyerekeit sem tudja felsorolni...

A KORREKT: Nos, a csoport adekvát tudásának összmértéke

exponensben számolva 0, míg strapaiandere mínusz egy, így osztályzatként a betaformulából 13 adódik. Ezt osszák szét maguk között!

A FIGYELMES: Parancsoljanak uraim, húzni! Ezek itt a tételek, ezek pedig a hozzávaló puszkák.

A PPECFZ: Sokkal pontosabban kellene készülnie fiacskáim! Tudhatná, hogy jegyzetem 1627. oldalának 3. sorában nem nagy savtartalom, hanem magas savtartalom szerepelt!

A KAJÁN: Szóval azelőtt nagyobbított? Nem kéne inkább azt folytatnia?

Karácsonyi ajándék

(Részlet a Tóthfalusi Kollégium stúdiójának a bp-i találkozón különdíjat nyert műsorából — az Egyetemi Élet-ből).

SZÁLKÁK

Mindig pontosan emlékszem rá, mit kéne elfelejtenem.

Allandóan rossz a mikrofon az I. előadásban. Így panaszolja egy pohos hasú balek: — Rég hallottam ilyen unalmas előadást, még szerencse, hogy nem hallottam belőle semmit.

Szóbelin a diák makogására a prof. kifakad:

— Fiam, maga egy királyi sarj.
— ???
— Egy UV-királyi.

(A mi egyetemünk-ből)

Filozófia, ember, szaktudományok

Nagy érdeklődés kísérte Grastyán Endre „Idegfiziológiai szempontok a korszerű emberkép kialakításához” és Hermann István „A marxista filozófia emberkonceptiója” című előadását is.

A humánbiológiai beszámoló (Nemeskéri János), mely egyben a legjobb összekötő kapocs lehetett volna a filozófia és a szaktudományok között, kissé túlzottan szakmai jellegű volt.

A korreferátumot tartók között a mindössze hét fős szegedi csoportból ketten is szerepeltek (Szilárd János Temesváry Beátával közös és Balogh Tibor saját előadásával). A korreferensek révén tovább bővült a szaktudományok bekapcsolódása a konferencia munkájába. Pedagógiai, pszichiátriai, kriminológiai, jogtudományi korreferátumokat hallhattunk. Ezek színvonalát már meglehetősen széles skálán mozgott, s míg a pedagógiai jellegűek még a gyenge jelző sem sértés. addig a jogtudományi, pszichiátriai korreferátumok kimonodottan élvezetesek voltak.

Az előadásokat és korreferátumokat végig őszinte és problémafeltáró vita követte.

Ami az egész konferencia munkáját illeti, több tanulság is levonható belőle. Így elsősorban az, hogy a pécsi oktatók, kutatók egy nagyvonalú kezdeményezéssel előztek meg bennünket, azt meg is valószínűsítették, jóllehet ehhez a témakörhöz még 1966-ban szegediak is hozzájárultak (lásd: Valóság, 1966, 6. sz.).

A másik nagy tanulság a természettudományra foglalkozó szakember számára vonható le. Nevezetesen az, hogy a szakmai-ideológiai viták színvonalát nem az szabja meg, hogy egy ilyen előadás keretében hány alkalommal hangzik el az a szó, hogy marxizmus, vagy hányszor idézi a szerző a marxizmus klasszikusait, hanem az, hogy milyen magas szinten és mennyire alkotó módon tudják a kutatók a marxizmust alkalmazni, annak szelleme mennyire érződik munkájukban.

A három nap összefoglalóját Vereczkei Lajos kandidátus adta. Hozzá kapcsolódva érdemes néhány gondolatot megemlíteni ebből az értékelésből.

Legelőször azt, hogy a marxista filozófiának nem lehet feladata a szaktudományok közötti vita bírójaként fellépni, hanem alkotó módon kell részt vevnie a valóság hű tükrözésének megvalósításában. Tény az is, hogy a filozófusok és a szaktudományok képviselői között egyes fogalmak esetében eltérnek a vélemények (pl. mit nevezünk antropológiának). Az is tény, hogy ma már a szaktudományok sok hasznos információt nyújtanak a filozófiai tételek megfogalmazásához, s ezek közül napjainkban különösen a biológia nagyarányú fejlődése következtében az emberrel kapcsolatos információk váltak rendkívül fontosakká. A filozófiai kérdések megoldásában úgy tűnik, hogy jelenleg elsősorban a gene-

tika (főként humánogenetika) és az idegkutatás azok a területek, melyek sokat nyújthatnak.

Ez is mutatja, hogy ma a filozófia és szaktudományok együttműködéséről, egymás mellett haladásáról kell és lehet beszélni.

A konferencia előadói, korreferensei és hozzászólói néhány olyan kérdést is megfogalmaztak, melyekre pillanatnyilag nem tudtak választ adni, de ezek ugyanakkor társadalmunk fejlődését, társadalmi létünket érintő kérdések is. Álljon itt példaként néhány.

Ha a bűnözőről kiderül, hogy genetikai ártalma van (pl. YY kromoszómája), kevésbé felelős-e tetteért, vagy nem?

Ha az orvos tudja, hogy két ember leendő utódja nagy valószínűséggel szellemi fogyatékos lesz, mi legyen a megoldás, mit tanácsoljon, mit tegyen és mit tehet? Az egyéni és társadalmi érdek kerüljön-e ilyenkor előtérbe és hogyan függ össze ez a szabadság kategóriájával?

Mi az az embereszmény, amit a nevelői munkával el kellene érni?

Ilyen és ehhez hasonló kérdések sora vetődött fel Pécsen, s a megoldás nem született meg sok esetben. Az azonban tény, hogy aki szereti és tudja együtt szemlélni a szűkebb szakmai kérdéseket a társadalmi problémákkal — már pedig ez is minden kutatóna feladata kell legyen — találhatott magának megoldandó feladatokat.

Csak sajnálni lehet, hogy ennek a konferenciának nem volt nagyobb propagandája, bár kétségtelen, hogy a rendkívül nagy érdeklődés alapján elképzelhető, hogy nagyobb létszám mellett már nem tudtak volna érdemlegesen tevékenykedni az összejövetel résztvevői (akik között meglepően sok egyetemista volt.) Ennek a megbeszélésnek és vitaforumnak azonban előreláthatólag folytatása lesz a budapesti SOTE-n. Filozófia és orvostudomány címmel, előreláthatólag jövő ősszel, s a pécsi konferencia anyaga is megjelenik nyomtatásban.

Érdemes lesz odafigyelni ezekre az eseményekre.

DR. FARKAS GYULA

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP bizottságainak lapja

Felölős szerkesztő: DR. SZABÓ MAGDOLNA

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-110

Megjelenik havonta kétszer

Ara: 1 forint. Előfizetési díj egy évre 17 forint.

Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai

Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat, Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740

Telefon: 12-633. Telex: 82-282. Felölős kiadó: Kovács László igazgató, Szeged, Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zelinszky utca 28. sz. 6720.

1978. XII. 8. — 5441

Felölős vezető: Dobó József igazgató